

Hallituksen esitys Eduskunnalle eräiden yleissivistävää ja ammatillista koulutusta järjestävien oppilaitosten rahoitusta sekä opintososiaalisia etuja koskevan lainsäädännön uudistamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi iltalukioiden, lukion iltalinjojen, kansanopistojen sekä kouluhallituksen alaisena toimivien ammatillista koulutusta järjestävien oppilaitosten rahoitussäännöksiä siten, että näissä oppilaitoksissa opiskelevien oppilaiden kotikunnat velvoitettaisiin osallistumaan koulutuksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Maksuvelvollisuus koskisi sekä valtion, kunnan, kuntainliiton että yksityisen ylläpitämiä oppilaitoksia. Esityksessä tarkoitettuja ammatillista koulutusta järjestäviä oppilaitoksia ovat kansanopistot, lastentarhanopettajaopistot, musiikkioppilaitokset ja urheiluopistot.

Oppilaan kotikunnan maksuvelvollisuus koskisi viimeksi mainituissa oppilaitoksissa järjestettävästä ammatillisesta peruskoulutuksesta aiheutuvia kustannuksia sekä kansanopistojen osalta myös niitä kustannuksia, jotka syntyvät peruskoulun tai lukion oppimäärän tai osan siitä suorittamiseen tähtäävän opetuksen järjestämisestä.

Mainittujen ammatillista koulutusta järjestävien oppilaitosten sekä kansanopistojen rahoitussäännöksiä muutettaisiin samalla niin, että oppilaitoksen ylläpitäjä saisi tämän koulutuksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin valtionosuutta ja -avustusta ammatillisten oppilaitosten

rahoituksesta annetun lain mukaan kuntien kantokykyluokitus huomioon ottaen.

Esityksen mukaan edellä tarkoitettussa koulutuksessa oleville oppilaille järjestettäisiin ja annettaisiin opintososiaalisia etuja pääosiltaan vastaavien perusteiden mukaan kuin ammatillista perus- ja aikuiskoulutusta antavien ammatillisten oppilaitosten oppilaille.

Uudistuksiin liittyen ehdotetaan vaikeassa taloudellisessa asemassa oleville kunnille myönnettävän lisäavustuksen piiriä laajennettavaksi koskemaan tässä esityksessä tarkoitettua koulutusta.

Lisäksi kun oppilaiden kotikunnat velvoitetaan osallistumaan iltalukioiden käyttökustannuksiin, ehdotetaan iltalukioiden valtionosuusjärjestelmää muutettavaksi niin, ettei oppilasta kohden määräytyvää lisäavustusta enää maksettaisi.

Esitykseen liittyy lisäksi eräitä vähäisiä lakitek-nisiä muutoksia.

Esitys liittyy valtion vuoden 1988 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä elokuuta 1988. Opintososiaaliset edut kuitenkin järjestettäisiin ja annettaisiin oppilaille kahdessa vaiheessa luku-vuosina 1988—89 ja 1989—90.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
YLEISPERUSTELUT	3	1.7. Laki lastentarhanopettajaopistoista	11
1. Nykyinen tilanne	3	1.8. Laki kansanopistojen valtionavusta	11
1.1. Oppilaan kotikunnan maksuvelvollisuus lukion ja ammatillisten oppilaitosten rahoitusjärjestelmissä	3	1.9. Laki urheiluopistojen valtionavusta	11
1.2. Maksuvelvollisuuden piiriin ulkopuolelle jäävät oppilaitokset	3	2. Tarkemmat säännökset	11
1.2.1. Iltalukiot ja lukioiden iltalinjat	3	3. Voimaantulo	11
1.2.2. Ammattiopetusta antavat musiikkioppilaitokset	3	LAKITEKSTIT	12
1.2.3. Lastentarhanopettajaopistot	4	1. Laki lukiolain 26 §:n muuttamisesta	12
1.2.4. Kansanopistot	4	2. Laki iltalukiolain muuttamisesta	12
1.2.5. Urheiluopistot	4	3. Laki lukion oppilaiden opintososiaalisista eduista annetun lain 1 §:n muuttamisesta	13
1.3. Opintososiaaliset edut lukiossa ja ammatillisissa oppilaitoksissa	4	4. Laki peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain 6 a ja 15 §:n muuttamisesta	13
1.4. Oppilaitokset, joissa ei valtionrahoituksen turvin järjestetä opintososiaalisia etuja	5	5. Laki perus- ja keskiasteen koulutusta varten kunnille myönnettävistä lisäavustuksista annetun lain muuttamisesta	14
1.5. Opintotukijärjestelmä	5	6. Laki valtionosuutta saavista musiikkioppilaitoksista annetun lain muuttamisesta	14
1.6. Kuntien lisäavustusjärjestelmä	5	7. Laki lastentarhanopettajaopistoista annetun lain muuttamisesta	15
2. Ehdotetut muutokset	6	8. Laki kansanopistojen valtionavusta annetun lain muuttamisesta	16
2.1. Muutosten yleiset tavoitteet	6	9. Laki urheiluopistojen valtionavusta annetun lain muuttamisesta	18
2.2. Oppilaan kotikunnan maksuvelvollisuuden laajentaminen	6	LIITE	20
2.3. Opintososiaalisten etujen järjestäminen esityksessä tarkoitetuissa oppilaitoksissa	6	Rinnakkais tekstit	20
2.4. Kuntien lisäavustusjärjestelmän ulottaminen koskemaan esityksessä tarkoitettuja oppilaitoksia	6	1. Laki lukiolain 26 §:n muuttamisesta	20
2.5. Muut ehdotetut muutokset	7	2. Laki iltalukiolain muuttamisesta	20
3. Asian valmistelu	7	3. Laki lukion oppilaiden opintososiaalisista eduista annetun lain 1 §:n muuttamisesta	21
4. Esityksen taloudelliset vaikutukset	7	4. Laki peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain 6 a ja 15 §:n muuttamisesta	22
4.1. Vaikutukset julkiseen talouteen	7	5. Laki perus- ja keskiasteen koulutusta varten kunnille myönnettävistä lisäavustuksista annetun lain muuttamisesta	22
4.1.1. Koko julkinen talous	7	6. Laki valtionosuutta saavista musiikkioppilaitoksista annetun lain muuttamisesta	23
4.1.2. Valtiontaloudelliset vaikutukset	8	7. Laki lastentarhanopettajaopistoista annetun lain muuttamisesta	26
4.1.3. Kunnallistaloudelliset vaikutukset	8	8. Laki kansanopistojen valtionavusta annetun lain muuttamisesta	27
4.2. Yksityisiin oppilaitoksiin kohdistuvat vaikutukset	9	9. Laki urheiluopistojen valtionavusta annetun lain muuttamisesta	30
4.3. Kotitalouksiin kohdistuvat vaikutukset	9		
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	9		
1. Lakiehdotusten perustelut	9		
1.1. Lukiolaki	9		
1.2. Iltalukiolaki	9		
1.3. Laki lukion oppilaiden opintososiaalisista eduista	10		
1.4. Laki peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista	10		
1.5. Laki perus- ja keskiasteen koulutusta varten kunnille myönnettävistä lisäavustuksista	10		
1.6. Laki valtionosuutta saavista musiikkioppilaitoksista	10		

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

1.1. Oppilaan kotikunnan maksuvelvollisuus lukion ja ammatillisten oppilaitosten rahoitusjärjestelmissä

Lukiolain (477/83) 26 §:n 2 momentin nojalla oppilaan kotikunta on velvollinen suorittamaan lukion ylläpitäjäkunnalle lukiota käyvästä oppilaastaan aiheutuvan osuuden lukion valtionosuuteen oikeuttavista käyttökustannuksista, joista on vähennetty peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain (1112/78) mukaan määräytyvät valtionosuudet ja -avustukset sekä oppilailta perittävät luku-kausimaksut ja lukion saamat muut tulot. Yksityisen lukion osalta on kotikunta velvollinen maksamaan korvauksen oppilaasta vain siinä tapauksessa, että yksityinen lukio on kunnan lukio- ja palvelujen alueellisesti tasapuolisen tarjonnan kannalta tarpeellinen. Muutoin korvauksen maksaminen on harkinnanvaraista. Oppilaan kotikunnalla tarkoitetaan kuntaa, jossa oppilaalla on väestökirjalain (141/69) mukainen kotipaikka lukukauden alussa.

Ammatillisten oppilaitosten rahoitusjärjestelmä uudistettiin vuoden 1986 alussa ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetulla lailla (494/83), jäljempänä rahoituslaki. Lain soveltamisalan ulkopuolella ovat ammattikasvatushallituksen alaisista oppilaitoksista valtion ylläpitämät ammattikoulujen opettajaopistot ja saamelaisalueen ammatillinen koulutuskeskus sekä invaliidihuoltolaisissa (907/46) tarkoitetut yksityiset ammatilliset oppilaitokset. Myöskään kouluhallituksen alaisissa oppilaitoksissa järjestettyyn ammatilliseen peruskoulutukseen ei sovelleta rahoituslain säännöksiä. Edellä tarkoitettuja ammatillista koulutusta järjestäviä oppilaitoksia ovat musiikkioppilaitokset, urheiluopistot, lastentarhanopettajaopistot sekä kansanopistot.

Rahoituslain mukaan ammatillista peruskoulutusta antavien kunnallisten ja yksityisten oppilaitosten käyttökustannuksiin sekä osittain myös perustamiskustannuksiin myönnettävät valtionosuudet ja -avustukset on porrastettu kuntien kantokykyluokituksen mukaan. Oppilaiden koti-

kunnille on säädetty velvollisuus osallistua ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten käyttökustannuksiin. Velvollisuus koskee myös valtion ammatillisissa oppilaitoksissa olevia oppilaita.

1.2. Maksuvelvollisuuden piirin ulkopuolelle jäävät oppilaitokset

1.2.1. Iltalukioiden ja lukioiden iltalinjat

Maassamme toimii seitsemän iltalukiota ja 38 lukion iltalinjaa. Näistä kolme on yksityisen ylläpitämiä.

Iltalukioille ja lukioiden iltalinjoille myönnetään valtionosuutta ja -avustusta peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain säännösten mukaan. Kunnan iltalukion ja lukion iltalinjan valtionosuudesta ja -avustuksesta on voimassa, mitä mainitussa valtionosuuslaissa säädetään kunnan lukiosta. Yksityisen ylläpitämän iltalukion ja lukion iltalinjan valtionavustuksesta on puolestaan voimassa, mitä on säädetty yksityisestä lukiosta. Iltalukioille voidaan lisäksi myöntää harkinnanvaraista valtionavustusta valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan. Iltalukioiden ja lukion iltalinjojen rahoitusjärjestelmä eroaa päivälukioiden rahoitusjärjestelmästä kuitenkin siten, etteivät oppilaiden kotikunnat ole velvollisia suorittamaan lukion ylläpitäjälle oppilaasta aiheutuva osuutta lukion käyttökustannuksista.

1.2.2. Ammattiopetusta antavat musiikkioppilaitokset

Musiikin ammatillista koulutusta annetaan yhdeksässä konservatoriossa sekä kokeiluluontoisesti kahdessa musiikkiopistossa. Konservatoriossa on yleensä myös musiikkikoulu- ja musiikkiopistoaste. Ammatillista koulutusta järjestetään erillisinä opintolinjoina, joita ovat musiikkioppilaitoksen opettajan, muusikon, musiikin alkuopettajan, pop-jazz-musiikinopettajan, pop-jazz-muusikon, viihdemuusikon, musiikinohjaajan, kanttorin ja

ruotsinkielisen opetuksen opintolinjat. Oppilaitosten toiminnasta ja valtionrahoituksesta säädetään 1 päivänä elokuuta 1987 voimaan tulleella lailla valtionosuutta saavista musiikkioppilaitoksista (402/87). Lain mukaan perus- ja ammattiopetusta antava musiikkioppilaitos saa valtionosuutta 55 prosenttia lain mukaisista käyttökustannuksista. Musiikkioppilaitokselle voidaan lain mukaan myöntää myös tarvittaessa lisävastustusta. Oppilaiden kotikunnat eivät ole velvollisia osallistumaan oppilaitosten kustannuksiin.

1.2.3. Lastentarhanopettajaopistot

Lastentarhanopettajaopistoja on maassamme viisi. Opistot ovat Helsingin, Tampereen, Jyväskylän ja Oulun lastentarhanopettajaopisto sekä ruotsinkielinen Barntädgårdsläroinstitutet i Jakobstad. Opistot ovat kaikki valtion ylläpitämiä. Lastentarhanopettajatutkintoon tähtäävää koulutusta järjestetään lisäksi väliaikaisesti Joensuun, Jyväskylän, Oulun ja Turun yliopistoissa. Tähän koulutukseen osallistuu noin 300 oppilasta. Lastentarhanopettajaopistojen toiminnasta on säädetty lastentarhanopettajaopistoista annetulla lailla (80/77) ja asetuksella (365/77). Valtio vastaa yksin kaikista opistoissa järjestettävästä koulutuksesta aiheutuvista kustannuksista.

1.2.4. Kansanopistot

Maassamme toimii 91 kansanopistoa. Kansanopistojen toiminnasta ja valtion rahoituksesta säädetään kansanopistojen valtionavusta annetulla lailla (542/84) ja asetuksella (563/84). Lain mukaan kansanopisto saa 80 prosenttia valtionapua kohtuullisiin kustannuksiin. Kansanopisto on yleissivistävää ja ammatillista aikuiskoulutusta antava sisäoppilaitos. Opetus kansanopistoissa tapahtuu perusoppijaksoina ja kursseina. Lukuvuonna 1984—85 järjestettiin 35 kansanopistossa ammatillista koulutusta. Ammatillista koulutusta on annettu muun muassa kodinhoitajan, päiväkotiapulaisen, nuorisosihteerin, kirkon nuorisohjaajan, raittiusihteerin sekä kulttuurisihteerin ja -ohjaajan opintolinjoilla. Valtioneuvoston vuosille 1986—88 hyväksymän kouluhallituksen alaisen ammatillisen koulutuksen kehittämissuhteen mukaan ammatillista koulutusta järjestetään vuodesta 1986 lukien kulttuurisihteerin, nuorisotoiminnan ohjaajan, evankelis-luterilaisen kirkon nuorisotyön ohjaajan, raittiusihteerin sekä viitto-

makielen tulkin opintolinjoilla. Kodinhoitajakoulutusta on annettu 1 päivästä elokuuta 1986 lukien erillisissä sosiaalialan oppilaitoksissa, joita on perustettu kansanopistojen yhteyteen. Opiskelijoiden kotikunnat eivät ole velvollisia osallistumaan kansanopistojen kustannuksiin.

1.2.5. Urheiluopistot

Urheiluopistojen toiminnasta ja valtion rahoituksesta säädetään urheiluopistojen valtionavusta annetussa laissa (946/78) ja asetuksessa (29/79). Urheiluopisto antaa liikunnan ja liikuntakasvatuksen opetusta, järjestää valmennustoimintaa sekä antaa näitä täydentävää yleissivistävää ja yhteiskunnallista opetusta. Maassamme toimii 11 urheiluopistoa. Näistä kolmessa annetaan ammatillisena koulutuksena liikunnanohjaajakoulutusta. Urheiluopistojen valtionavusta annetun lain mukaan urheiluopisto saa 80 prosenttia valtionapua valtionapuun oikeuttavista menoista. Opiskelijoiden kotikunnat eivät ole velvollisia osallistumaan urheiluopistojen kustannuksiin.

1.3. Opintososiaaliset edut lukiossa ja ammatillisissa oppilaitoksissa

Päivälukioiden oppilaille järjestetään ja annetaan opintososiaalisia etuja vuoden 1986 alusta voimaan tulleen lukion oppilaiden opintososiaalisista eduista annetun lain (499/83) säännösten mukaan. Lukio voi valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan järjestää oppilaalle maksuttoman koulukuljetuksen tai suorittaa koulumatkasta oppilaalle aiheutuvat kustannukset. Asuminen oppilasasuntolassa on lukion oppilaalle maksuton. Lisäksi lääneittäin porrastettuna vuosina 1987—88 poistetaan lukioista oppilasmaksut ja oppilaille järjestetään maksuton kouluateria.

Rahoituslain soveltamisalaa kuuluvien ammatillista peruskoulutusta antavien kunnallisten ja yksityisten ammatillisten oppilaitosten sekä vastaavien valtion oppilaitosten oppilaiden opintososiaalisista eduista säädetään ammatillisten oppilaitosten oppilaiden opintososiaalisista eduista annetussa laissa (498/83). Laki tuli voimaan samaan aikaan lukion oppilaiden opintososiaalisista eduista annetun lain kanssa eli 1 päivänä tammikuuta 1986. Lain mukaan ammatillisessa peruskoulutuksessa oleville oppilaille järjestetään ja annetaan vastaavat edut kuin päivälukioiden oppilaille. Aikuiskoulutuksena järjestetyssä am-

matillisessa peruskoulutuksessa voidaan asetuk- sella säätää samojen etujen antamisesta. Laki tulee voimaan vaiheittain. Niissä oppilaitoksissa, joissa ei lain voimaantuloon mennessä ole valtion varoin tai valtionapuun oikeuttavana järjestetty tai annettu tässä laissa tarkoitettuja opintososia- lisiä etuja, oppilasmaksut poistetaan ja maksuton kouluruokailu järjestetään lääneittäin porrastet- tuna vuosina 1987—88.

1.4. Oppilaitokset, joissa ei valtionrahoituksen turvin järjestetä opintososiaalisia etuja

Iltalukioiden ja lukion iltalinjojen oppilaille ei säännösten mukaan järjestetä tai anneta opinto- sosiaalisia etuja. Useissa kouluissa oppilaille on kuitenkin järjestetty mahdollisuus ruokailuun korvausta vastaan. Iltalukion ja lukion iltalinjo- jen oppilaat maksavat lukukausimaksuja. Luku- kausimaksu on enimmillään 500 markkaa luku- vuodessa. Joissakin tapauksissa lukukausimaksua ei peritä laisinkaan. Joissakin iltalukioissa ja lu- kion iltalinjoilla maksu peritään vain muualta kuin oppilaitoksen sijaintikunnasta tulevilta op- pilailta.

Musiikkioppilaitoksissa ei oppilaille järjestetä tai anneta opintososiaalisia etuja. Oppilailta voi- daan periä oppilasmaksu, joka käytännössä on enimmillään 400 markkaa lukukaudessa.

Myöskään lastentarhanopettajaopistojen oppi- laille ei järjestetä tai anneta opintososiaalisia etuja. Opetus opistoissa on kuitenkin ilmaista.

Kansanopistojen valtionavusta annetun lain mukaan kansanopisto saa valtionapua jaettavaksi opintorahana opiskelijoille, jotka täyttävät opin- totukilaissa (28/72) opintotuen saamiselle sääde- tyt yleiset edellytykset, mutta jotka eivät voi saada opintotukilain mukaista opintorahaa. Opintorahan suuruus on kutakin opiskelijaa koh- ti enintään 80 prosenttia vahvistetuista keskimää- räisten opintomaksujen kokonaismäärästä. Opin- toraha myönnetään vähintään neljä viikkoa mut- ta alle neljä kuukautta kestäviä opintoja varten. Oppilailta peritään opetuksesta ja täysihoidosta 250—320 markkaa viikossa.

Urheiluopistojen valtionavusta annetun lain mukaan urheiluopisto saa valtionapua opiskeli- joille jaettaviin opintoapurahoihin, joiden suu- ruus on enintään 70 prosenttia vahvistettujen keskimääräisten opintomaksujen kokonaismääräs- tä. Liikunnanohjaajakoulutuksessa oppilailta pe- ritään oppilasmaksuja, jotka olivat 17 000 mark- kaa lukuvuonna 1986—87. Siihen sisältyy täysi-

hoito. Oppikirjat, opiskeluvälineet ja urheilupu- kineet on oppilaan kustannettava itse.

1.5. Opintotukijärjestelmä

Suomen kansalaiselle, joka Suomessa harjoittaa oppivelvollisuuskoulun jälkeisiä opintoja julkisen valvonnan alaisessa oppilaitoksessa, myönnetään hakemuksesta opintotukea opintotukilain sään- nösten mukaan. Laissa tarkoitettu opintotuki käsittää kaksi tukimuotoa: opintorahan ja valtion takaaman opintolainan. Opintoraha on valtion varoista maksettava avustus, jota opiskelijan ei tarvitse maksaa takaisin. Opintolainana on hake- muksesta pankkien myöntämä laina, jonka takai- sinmaksu alkaa opintojen päätyttyä.

Opintoraha koostuu perusosasta ja asumislisäs- tä. Asumislisää voi hakemuksesta saada vuokralla asuva oppilas. Myös oppilaitoksen ylläpitäjän järjestämässä majoituksessa olevat oppilaat, joi- den opinnot kestävät vähintään kahdeksan vii- kkoa, saavat asumislisää majoituksesta perittävän korvauksen kattamiseksi. Opintorahan saamiseen vaikuttaa hakijan sekä alle 21-vuotiaan hakijan huoltajien taloudellinen asema. Tässä esityksessä tarkoitettussa koulutuksessa olevien oppilaiden saaman opintotuen enimmäismäärä oli opinto- vuonna 1986—87: opintorahan perusosa 241 markkaa kuukaudessa ja asumislisä 350 markkaa kuukaudessa. Asumislisään voi lisäksi saada korot- tusta, mikäli vuokramenot ovat yli 530 markkaa kuukaudessa. Iltalukion ja lukion iltalinjan lu- kioasteella olevalla oppilaalla ei ole oikeutta asumislisään. Kansanopistojen yleissivistävillä opintolinjoilla olevien oppilaiden asumislisän enimmäismäärä oli 130 markkaa kuukaudessa opintovuonna 1986—87.

Opintotukilain muuttamisesta annetulla lailla (95/87) lisättiin lakiin väliaikaisesti uusi 10 a §, jonka mukaan 30—55-vuotiaalla opiskelijalla on määrätyin ehdoin mahdollisuus saada aikuisopin- torahaa 700—2 000 markkaa kuukaudessa.

1.6. Kuntien lisäavustusjärjestelmä

Vuoden 1986 alussa voimaan tulleen perus- ja keskiasteen koulutusta varten kunnille myönnet- tävistä lisäavustuksista annetun lain (497/83) mukaan vaikeassa taloudellisessa asemassa oleval- le kunnalle myönnetään lisäavustusta perus- koulujen, peruskouluja korvaavien koulujen, lu- kioiden, kunnallisten iltalukioiden ja lukioiden

iltalinjojen sekä ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetussa laissa tarkoitettujen ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten käyttökustannuksiin sekä niistä suoritettaviin maksuusuksiin ja korvauksiin. Laki ei koske kansanopistoissa järjestettyä peruskoulu- ja lukio-koulutusta eikä kouluhallituksen alaista ammatillista koulutusta.

2. Ehdotetut muutokset

2.1. Muutosten yleiset tavoitteet

Ehdotetuilla muutoksilla pyritään yhtenäistämään eräiden oppilaitosten rahoitusperusteita sekä oppilaiden opintososiaalisia etuja. Ammatillisen koulutuksen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset ehdotetaan jaettavaksi yhtäläisin perustein sekä kouluhallituksen että ammattikasvatushallituksen alaisessa koulutuksessa. Oppilailta perittävät lukukausimaksut ehdotetaan poistettaviksi ja oppilaitosten käyttömenojen rahoitus ehdotetaan siirrettäväksi pääasiassa valtion ja oppilaiden kotikuntien kannettavaksi. Kouluhallituksen alaisten ammatillista koulutusta järjestävien oppilaitosten toiminnan rahoitus ehdotetaan järjestettäväksi ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain periaatteiden mukaisesti. Tässä yhteydessä ei ole kuitenkaan tarkoitus muuttaa ammattikasvatushallituksen alaisena toimivien invalidien ammattioppilaitosten rahoitusjärjestelyjä, vaan valtio vastaisi edelleen mainittujen oppilaitosten kustannuksista täysimääräisesti.

2.2. Oppilaan kotikunnan maksuvelvollisuuden laajentaminen

Esityksessä ehdotetaan iltalukioiden, lukion iltalinjojen, kansanopistojen sekä esityksessä tarkoitettujen ammatillista koulutusta järjestävien oppilaitosten rahoitussäännöksiä muutettavaksi siten, että näissä oppilaitoksissa opiskelevien oppilaiden kotikunnat veloitettaisiin osallistumaan koulutuksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Kotikunnat olisivat maksuvelvollisia niin valtion, kuntien ja kuntainliittojen kuin yksityistenkin ylläpitämässä oppilaitoksissa opiskelevien oppilaiden osalta. Esityksessä tarkoitettuja ammatillista koulutusta järjestäviä oppilaitoksia olisivat kouluhallituksen alaisena toimivat lastentarhanopettajaopistot, musiikkioppilaitokset, kansanopistot ja urheiluoipistot.

Ammatillista koulutusta järjestävissä oppilaitoksissa oppilaan kotikunnan maksuvelvollisuus koskisi ammatillisesta peruskoulutuksesta aiheutuvia kustannuksia. Maksuvelvollisuus ei koskisi niin sanottua lyhytkurssitoimintaa. Maksuvelvollisuus koskisi kansanopistoissa tämän lisäksi niitä kustannuksia, jotka syntyvät peruskoulun tai lukion oppimäärän tai sen osan suorittamiseen tähtäävän opetuksen järjestämisestä.

Kansanopistojen sekä mainittujen ammatillista koulutusta järjestävien oppilaitosten rahoitussäännöksiä muutettaisiin samalla niin, että oppilaitoksen ylläpitäjä saisi tämän koulutuksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin valtionosuutta ja -avustusta ammatillisten oppilaitosten rahoituslain säännösten mukaan, kuitenkin siten että valtionapuun oikeuttavat kustannukset lueteltaisiin asianomaista oppilaitosta koskevassa laissa.

2.3. Opintososiaalisten etujen järjestäminen esityksessä tarkoitetuissa oppilaitoksissa

Esityksen mukaan kouluhallituksen alaisessa ammatillisessa koulutuksessa oleville sekä iltalukioiden ja lukuioiden iltalinjojen oppilaille järjestettäisiin ja annettaisiin opintososiaalisia etuja pääosiltaan samojen perusteiden mukaan kuin ammatillista perus- ja aikuiskoulutusta antavien ammatillisten oppilaitosten oppilaille. Näin ollen oppikirjat, opetustarvikkeet ja muut henkilökohtaiset varusteet jäisivät edelleen oppilaiden itsensä kustannettaviksi.

2.4. Kuntien lisäavustusjärjestelmän ulottaminen koskemaan esityksessä tarkoitettuja oppilaitoksia

Samalla kun oppilaiden kotikunnille ehdotetaan asetettavaksi maksuvelvollisuus musiikkioppilaitoksissa, lastentarhanopettajaopistoissa, kansanopistoissa ja urheiluoipistoissa järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen sekä kansanopistoissa peruskoulu- ja lukiolinjoilla järjestettävän koulutuksen osalta, ehdotetaan perus- ja keskiasteen koulutusta varten kunnille myönnettävistä lisäavustuksista annettua lakia muutettavaksi siten, että vaikeassa taloudellisessa asemassa olevalle kunnalle myönnettäisiin lisäavustusta myös tässä tarkoitettujen koulutuksen järjestämisestä aiheutuviin käyttökustannuksiin sekä niistä suoritettaviin maksuosuuksiin ja korvauksiin.

2.5. Muut ehdotetut muutokset

Kun oppilaiden kotikunnat veloitetaan osallistumaan iltalukioiden käyttökustannuksiin, ei tarvetta lisäävustuksen myöntämiseen ole. Tästä syystä ehdotetaan, että peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annettua lakia muutetaan tältä osin.

Esitykseen sisältyy myös eräitä lakiteknisiiä muutoksia.

3. Asian valmistelu

Valtioneuvoston 3 päivänä huhtikuuta 1986 hyväksymässä kouluhallituksen alaisen ammatillisen koulutuksen kehittämissuohjelmassa vuosille 1986—88 asetetaan tavoitteeksi, että kouluhallituksen alaisen ammatilliseen koulutukseen osallistuvat oppilaat saavat maksuttoman opetuksen, ilmaisen päivittäisen kouluaterian ja maksuttoman asumisen oppilasasuntolassa ja että oppilaitoksen ylläpitäjä voi saada valtionosuutta oppilaiden maksuttomista koulumatkoista aiheutuviin kustannuksiin. Kehittämissuohjelman mukaan edut toteutetaan asteittain vuosina 1988—89 edellytyksellä, että kuntien osallistuminen tarkoitettun koulutuksen rahoitukseen toteutuu siten kuin ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetussa laissa tästä asiasta säädetään.

Valtioneuvosto sisällytti 31 päivänä heinäkuuta 1986 tekemänsä päätökseen perustamisluvan myöntämisestä eräälle iltalukiolle lausuman, jonka mukaan valtioneuvosto edellyttää, että opetusministeriö valmistelee tarpeelliset säännösmuutokset, joilla oppilaan kotikunta veloitettaisiin osallistumaan oppilaan koulunkäynnistä aiheutuviin kustannuksiin iltalukiassa ja korkeastetta alemmissa ammatillisissa oppilaitoksissa.

Edellä mainittuun valtioneuvoston päätökseen sisältyneen lausuman ja kouluhallituksen alaisen ammatillisen koulutuksen kehittämissuohjelmaan sisältyvien periaatteiden pohjalta on esitys laadittu virkamiestyönä. Esityksestä on käyty kunnallistaloutta koskevista neuvotteluista ja suositusten antamista valtion ja kuntien keskusjärjestöjen välillä 24 päivänä kesäkuuta 1986 tehdyn sopimuksen mukaiset niin sanotut järjestelyasiakirjaneuvottelut.

4. Esityksen taloudelliset vaikutukset

4.1. Vaikutukset julkiseen talouteen

4.1.1. Koko julkinen talous

Hallituksen esitykseen sisältyvien uudistusten vuoksi julkiset menot lisääntyisivät vuoden 1990 tilanteen, jolloin kaikki esityksessä tarkoitettujen opintososiaaliset edut järjestettäisiin ja annettaisiin täydessä laajuudessa, ja vuoden 1987 kustannustason mukaan laskettuna 56,2 miljoonaa markkaa, mistä valtion osuus on 24,8 miljoonaa markkaa ja kuntien osuus 31,4 miljoonaa markkaa. Taulukossa 1 on esitetty oppilasmäärät esityksessä tarkoitettussa koulutuksessa vuonna 1985 sekä arvio oppilasmääristä vuonna 1990.

Taulukko 1. *Oppilasmäärä esityksessä tarkoitettussa koulutuksessa lukuvuonna 1985—86 ja arvio oppilasmäärästä lukuvuonna 1989—90.*

Oppilaitos- muoto	Lukuvuosi 1985—86	Lukuvuosi 1989—90
1. Yleissivistävä koulutus		
Iltalukiot ja lukioiden iltalinjat	13 250	12 000
Kansanopistojen peruskoulu- ja lukiokoulutus	450	660
2. Ammatillinen koulutus		
Lastentarhanopettajaopistot	1 440	1 850
Musiikkioppilaitokset	645	1 440
Kansanopistot	920	850
Urheiluopistot	124	240

Julkisen talouden menojen lisäyksestä 19,2 miljoonaa markkaa aiheutuu kouluhallituksen alaisena toimivien ammatillisista koulutusta antavien oppilaitosten rahoitusjärjestelmän muuttamisesta sekä 38 miljoonaa markkaa opintososiaalisten etujen järjestämisestä ja antamisesta esityksessä tarkoitetuissa oppilaitoksissa. Taulukossa 2 on esitetty arvio koko julkisen talouden menojen lisäyksestä jaettuna eri uudistusten kesken.

Taulukko 2. *Arvio julkisen talouden menojen lisäyksestä*

Oppilaitosmuoto	Rahoitusjärjestelmän muutos milj. mk	Opintososiaalisten etujen järjestäminen milj. mk	Yhteensä milj. mk
1. Yleissivistävä koulutus			
Iltalukioiden ja lukioiden iltalinjat	4,5	21,1	25,6
Kansanopistojen peruskoulu- ja lukiokoulutus	3,8	2,1	5,9
2. Ammatillinen koulutus			
Lastentarhaopettajaopistot	—	6,2	6,2
Musiikkioppilaitokset	2,8	4,4	7,2
Kansanopistot	5,2	2,9	8,1
Urheiluopistot ...	1,9	1,3	3,2
Yhteensä milj. mk. ...	18,2	38,0	56,2

Samalla kun kansanopistojen opiskelijoille tulee oikeus maksuttomaan majoitukseen, vähenevät valtion opintotukimenot, kun opintorahaan kuuluvaa asumislisää ei oppilaille enää makseta. Opintotukimenojen vähennyksen arvioidaan olevan miljoona markkaa. Vastaavasti urheiluopistojen opiskelijoiden opintoapurahoihin myönnettävän valtionavun arvioidaan vähenevän noin 600 000 markkaa.

Taulukko 3. *Arvio valtion ja kuntien nettomenojen muutoksista vuosina 1988—90*

Uudistus	1988	1989	1990
	valtio/kunnat	valtio/kunnat	valtio/kunnat
Iltalukioiden lisäävustuksen poistaminen	— 2,1/ + 1,7	— 5,0/ + 4,0	— 5,0/ + 4,0
Rahoitusjärjestelmän muutos	+ 1,1/ + 4,4	+ 3,2/ + 12,8	+ 3,2/ + 16,0
Opintososiaalisten etujen järjestäminen	+ 2,9/ + 1,3	+ 15,0/ + 6,5	+ 26,6/ + 11,4
Yhteensä milj. mk	+ 1,9/ + 7,4	+ 13,2/ + 23,3	+ 24,8/ + 31,4

4.1.3. *Kunnallistaloudelliset vaikutukset*

Esityksestä aiheutuu kunnille lisäkustannuksia, kun oppilaiden kotikunnat ehdotetaan velvoitet-

Kun useat oppilaitosten sijaintikunnat ovat vapaaehtoisesti avustaneet oppilaitoksia ja kun useat oppilaitokset tai oppilaiden kotikunnat ovat vapaaehtoisesti järjestäneet tai antaneet esityksessä tarkoitettussa koulutuksessa oleville oppilaille opintososiaalisia etuja, jää julkisen talouden menojen lisäys todellisuudessa edellä esitettyä alhaisemmaksi. Vapaaehtoisten avustusten tarkka arviointi on jätetty tässä esityksessä suorittamatta.

Lisäkustannusten jakamiseksi useamman vuoden ajalle ehdotetaan, että opintososiaalisten etujen järjestäminen toteutettaisiin vuosien 1988—89 aikana vaihteittain.

4.1.2. *Valtiontaloudelliset vaikutukset*

Ammatillista koulutusta järjestävien oppilaitosten rahoitusjärjestelmän muuttamisesta ja opintososiaalisten etujen saattamisesta valtionrahoituksen piiriin arvioidaan aiheutuvan vuodesta 1990 valtiolle 37,2 miljoonan markan lisäkustannukset. Säästöä puolestaan aiheutuu 12,4 miljoonaa markkaa, kun lisäävustus poistetaan iltalukioiden, oppilaiden kotikunnat tulevat velvollisiksi korvaamaan oppilaastaan aiheutuvan osuuden lastentarhanopettajaopistojen kustannuksista sekä eräiden oppilaitosten osalta myös rahoituslain soveltamisesta valtionosuuksiin ja -avustuksiin valtionapuraprosentin ollessa pienempi kuin nykyisessä rahoitusjärjestelmässä.

Säästöä aiheutuu myös edellä mainitusta opintotukimenojen vähentymisestä.

Taulukossa 3 on esitetty arvio valtion nettomenojen muutoksista oppilaitosmuodottain ja eri uudistusten osalta eriteltynä.

taviksi osallistumaan esityksessä tarkoitettujen valtion, kuntien ja yksityisten ylläpitämien oppilaitosten kustannuksiin. Osaksi kustannusten lisääntyminen muuttaa valtion ja kuntien välistä ja

kuntien keskinäistä kustannusten jakoa. Esitys merkitsee kuntien keskinäisen kustannustenjaon muuttumista nykyistä käytäntöä tasa-arvoisemmaksi, kun oppilaiden kotikunnat joutuisivat osallistumaan oppilaistaan aiheutuvaan osuuteen oppilaitoksen käyttökustannuksista. Taulukossa 3 on esitetty arvio myös kuntien nettomenojen muutoksista oppilaitosmuodoittain ja eri uudistusten osalta eriteltynä.

4.2. Yksityisiin oppilaitoksiin kohdistuvat vaikutukset

Kunnat tulisivat esityksen mukaan velvollisiksi korvaamaan yksityisessä iltalukiassa sekä yksityisen lukion iltalinjalla olevasta oppilaastaan aiheutuvan osuuden oppilaitoksen menoista. Opintososiaalisten etujen järjestämisestä mainituissa oppilaitoksissa aiheutuvat kustannukset tulisivat siten osin valtion ja osin oppilaiden kotikuntien kannettaviksi.

Ammattiopetusta antava musiikkioppilaitos saa valtionosuutta saavista musiikkioppilaitoksista annetun lain mukaan 55 prosenttia lain mukai-

sista käyttökustannuksista. Kansanopistojen valtionavusta annetun lain mukaan kansanopisto saa puolestaan 80 prosenttia valtionapua kohtuullisiin kustannuksiin ja urheiluopistot 80 prosenttia. Esityksen mukaan yksityisten oppilaitosten saama valtionapu määräytyisi oppilaan kotikunnan kantokykyluokan mukaan rahoituslaisissa olevan valtionapuasteikon 51—86 mukaan. Näin ollen osalla edellä tarkoitetuista oppilaitoksista niiden saama valtionapu suhteellisesti pienenesi ja osalla kasvasi. Toisaalta oppilaiden kotikunnat tulisivat maksuvelvollisiksi 14—49 prosentin osuudella valtionapuun oikeuttavista käyttömenoista. Oppilaitos vastaisi itse kustannuksista siltä osin kuin ne ylittäisivät valtionapuun oikeuttavat kustannukset.

4.3. Kotitalouksiin kohdistuvat vaikutukset

Lakiehdotusten mukaisten opintososiaalisten etujen järjestämisen vuoksi julkisen talouden menojen lisäystä tämän uudistuksen osalta vastaava 38 miljoonan markan kustannuserä siirtyy kotitalouksilta valtion ja kuntien maksettavaksi. Tosin kunnat ovat jo nykyisellään avustaneet oppilaita vapaaehtoisesti, joten muutos ei todellisuudessa ole edellä esitetyn suuruinen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Lukiolaki

26 §. Vuoden 1988 alusta lukien on opetus oppilaille maksutonta kaikissa lukioissa. Näin ollen ehdotetaan pykälän 1 ja 3 momentti, joissa säädetään lukukausimaksuista päättämisestä ja opetusministeriön määräämistä lukukausimaksujen alennusten ja vapautusten perusteista, tarpeettomina kumottaviksi. Pykälän 2 momentti ehdotetaan puolestaan muutettavaksi niin, ettei siinä mainita erikseen lukukausimaksuja otettavaksi huomioon vähentävänä tekijänä määrättäessä oppilaan kotikunnan maksuvelvollisuutta. Lukion oppilaiden opintososiaalisista eduista annetun lain 2 §:n 2 momentin mukaan kouluhallitus

voi erityisestä syystä antaa lukiolle luvan periä oppilasmaksuja. Mikäli kouluhallitus tällaisen luvan myöntää, se määrää tarvittaessa myös oppilasmaksujen perusteista. Toimivalta maksuista päättämisestä määräytyisi tällöin kunnallislain säännösten mukaisesti. Kotikuntien maksuosuuksia laskettaessa oppilasmaksut otettaisiin huomioon lukion saamina muina tuloina.

1.2. Iltalukiolaki

16 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi vastavain perusteluin kuin edellä lukiolain 26 § osalta todettiin. Muutos tulee voimaan kuitenkin vasta 1 päivänä elokuuta 1989 samanaikaisesti kuin

opetus tulee maksuttomaksi iltalukioissa ja lukion iltalinjoilla.

16 a §. Iltalukiolakiin (478/83) ehdotetaan lisättäväksi pykälä, jonka mukaan oppilaan kotikunnalla on velvollisuus suorittaa iltalukion ylläpitäjäkunnalle iltalukiossa olevasta oppilaasta aiheutuva osuus iltalukion valtionosuuteen oikeuttavista käyttökustannuksista. Iltalukiolain 19 §:n viittaussäännöksen nojalla velvoite koskisi myös lukioitten iltalinjoja. Niin kauan kuin oppilailta peritään lukukausimaksuja, otettaisiin maksut huomioon oppilaan kotikunnan maksuvelvollisuutta määrättäessä iltalukion ja lukion iltalinjan saamina muina tuloina.

21 §. Pykälään tehtävällä lisäyksellä maksuvelvollisuus ulotetaan koskemaan myös yksityisiä iltalukioita ja lukioiden iltalinjoja.

1.3. Laki lukion oppilaiden opintososiaalisista eduista

1 §. Ehdotuksen mukaan laki ulotetaan osittain koskemaan myös iltalukion ja lukion iltalinjan oppilaita. Opetus iltalukiossa ja lukion iltalinjalla olisi oppilaille maksutonta. Lisäksi oppilaille olisi oikeus maksuttomaan kouluateriaan. Edut järjestettäisiin tai annettaisiin sekä kunnallisissa että yksityisissä oppilaitoksissa. Maksutonta kouluateriaa ei olisi ainakaan toistaiseksi tarkoitus kuitenkaan järjestää iltalukiolain 13 §:n 2 momentissa tarkoitetuille oppilaille, jotka opiskelevat yhden tai useamman iltalukiossa opetetavan aineen oppimäärän suorittamiseksi. Kouluhallitukselle tulisi oikeus erityisestä syystä myöntää lupa oppilasmaksujen perimiseen myös iltalukiossa ja lukion iltalinjalla.

1.4. Laki peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista

6 a §. Pykälän 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska esityksen mukaan oppilaiden kotikunnat olisivat velvollisia suorittamaan iltalukion ja lukion iltalinjan ylläpitäjälle oppilaitoksessa olevasta oppilaasta aiheutuvan osuuden valtionosuuteen oikeuttavista käyttökustannuksista, josta on vähennetty ylläpitäjän saamat valtionosuudet ja -avustukset sekä lukion saamat muut tulot. Tarvetta lisäavustukseen ei siten ole.

15 §. Pykälää ehdotetaan, samalla kun kunnan iltalukioiden ja lukioiden iltalinjaa käyvien oppilaiden kotikunnat velvoitetaan osallistumaan op-

pilaan koulunkäynnistä aiheutuviin kustannuksiin, muutettavaksi siten, että valtionosuus iltalukion ja lukion iltalinjan käyttökustannuksiin määräytyisi kuntien kantokäyttökyvökituksen perusteella sen mukaan, minkä verran kunkin kunnan oppilaita on oppilaitoksessa kalenterivuoden aikana keskimäärin ollut.

1.5. Laki perus- ja keskiasteen koulutusta varten kunnille myönnettävistä lisäavustuksista

Nimike ja 1 §. Ehdotetaan, että lain nimike ja 1 § muutettaisiin niin, että ne vastaisivat lain laajennettavaksi ehdotettua soveltamisalaa.

2 §. Samalla kun oppilaiden kotikunnille ehdotetaan asetettavaksi maksuvelvollisuus musiikkioppilaitoksissa, lastentarhanopettajaopistoissa, kansanopistoissa ja urheiluoopistoissa järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen sekä kansanopistoissa peruskoulu- ja lukiolinjoilla järjestettävän koulutuksen osalta, ehdotetaan pykälää muutettavaksi siten, että kunnalle voitaisiin myöntää lisäavustusta tämän koulutuksen järjestämisestä aiheutuviin käyttökustannuksiin sekä niistä suoritettaviin maksuosuuksiin ja korvauksiin.

1.6. Laki valtionosuutta saavista musiikkioppilaitoksista

3 §. Pykälään ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan musiikkioppilaitos saisi valtioneuvoston hyväksymän ammatillisen peruskoulutuksen järjestämisestä sekä opintososiaalisten etujen antamisesta ammatilliseen koulutukseen osallistuville oppilaille aiheutuviin kustannuksiin valtionosuutta pykälän 1 momentissa säädetystä poiketen soveltuvin osin siten kuin ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain 6 ja 9 §:ssä säädetään. Käyttökustannuksiin luettavat eri menolajit määräytyisivät tämän lain 4 §:n mukaan.

Jako ammatillisesta peruskoulutuksesta ja muusta koulutuksesta aiheutuvien kustannusten kesken ehdotetaan tehtäväksi opetustuntien lukumäärän suhteessa.

7 §. Kun musiikkioppilaitokset ehdotetaan saatettavaksi edellä yleisperusteluiden 1.6. kohdassa mainitun lain soveltamisalan piiriin ammatillisen peruskoulutuksen osalta, ehdotetaan py-

kälään sisältyvä oppilaitosten lisäavustusjärjestelmä poistettavaksi tästä laista.

11 a §. Kuten rahoituslaissa olisi oppilaan kotikunta pykäläehdotuksen mukaan velvollinen suorittamaan kunnallisen musiikkioppilaitoksen ylläpitäjälle oppilaskohtaisen maksuosuuden. Maksuosuuden vahvistaisi kouluhallitus rahoituslain periaatteiden mukaisesti.

11 b §. Pykälässä oppilaan kotikunnan maksuvelvollisuus ulotettaisiin koskemaan myös yksityisiä ammatillista koulutusta järjestäviä musiikkioppilaitoksia.

11 c §. Oppilaan kotikunnalla tarkoitettaisiin pykäläehdotuksen mukaan kuntaa, jossa oppilaalla on väestökirjalaissa tarkoitettu kotipaikka kunkin lukukauden alussa.

17 §. Oppilaitoksen henkilökunnan eläkeoikeutta koskevaan säännökseen ehdotetaan tehtäväksi rahoitusjärjestelmän muutoksesta johutuva tarkennus.

19 a §. Ammatilliseen koulutukseen osallistuville ehdotetaan järjestettäväksi opintososiaalisia etuja. Perusteet etujen saamiseen sekä niiden laajuus määräytyisi ammatillisten oppilaitosten oppilaiden opintososiaalisista eduista annetun lain ja sen nojalla annetun asetuksen ja valtioneuvoston päätöksen säännösten ja määräysten mukaan. Kouluhallitus hoitaisi ammattikasvatushallitukselle mainittujen säännösten ja määräysten mukaan kuuluvat tehtävät.

1.7. Laki lastentarhanopettajaopistoista

Lakiin ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset ja lisäykset oppilaiden kotikuntien maksuvelvollisuudesta ja oppilaille järjestettävistä opintososiaalisista eduista kuin edellä musiikkioppilaitosten osalta todettiin.

1.8. Laki kansanopistojen valtionavusta

1 a §. Aikaisemmin asetuksessa olleet säännökset kansanopiston perusoppijakson opetuksen järjestämisestä on aiheellista ottaa lakiin. Rahoitusta ja opintososiaalisia etuja koskevat säännökset on tarkoitus ulottaa vain ammatillista peruskoulutusta, peruskoulua tai lukiota suorittavia opiskelijoita koskeviksi. Asianomaisen linjan perustamista koskevilla velvoittavilla säännöksillä on tarkoitus hallinnollisesti selvästi erottaa tarkoitettu opetus kansanopiston muusta opetuksesta. Pykälän 1 momentin edellyttämä kouluhallituksen

suostumus vaaditaan myös edellä mainittujen linjojen perustamiseen ja muuttamiseen.

2 a ja 2 b §. Rahoituslakia kansanopistoihin sovellettaessa on pyritty ottamaan huomioon kansanopistojen erityisluonne. Tässä tarkoitettu kansanopistojen koulutus on viranomaisten luvasta riippuvaa ja määrällisesti säänneltävissä. Käytännön jakoperusteeksi tässä tarkoitettusta ja muusta kansanopiston järjestämästä opetuksesta aiheutuvien kustannusten välillä ehdotetaan opiskelijaviikkojen lukumäärää, jota muutoinkin käytetään kansanopistojen valtionapulaissa.

8 §. Sanamuoto on tarkistettu opintotukilain muutoksen mukaisesti. Opintorahaan oikeuttavien opintojen keston ylärajaa ei ole enää syytä mainita.

Muut ehdotetut muutokset ja lisäykset vastaavat edellä musiikkioppilaitosten osalta todettuja tai ovat lakitekniisiä.

1.9. Laki urheiluopistojen valtionavusta

Lakiin ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset ja lisäykset urheiluopistoissa järjestettävän liikunnanohjaajakoulutuksen osalta kuin edellä mainittujen oppilaitosten osalta. Jako liikunnanohjaajakoulutuksesta ja muusta opiston järjestämästä koulutuksesta aiheutuvien kustannusten kesken ehdotetaan tehtäväksi kurssipäivien lukumäärän suhteessa.

2. Tarkemmat säännökset

Esityksen toteuttaminen aiheuttaa muutoksia myös esityksessä tarkoitettuja oppilaitoksia ja niiden rahoitusta koskeviin asetuksiin.

3. Voimaantulo

Esitys liittyy valtion vuoden 1988 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Esitykseen sisältyvät lait ehdotetaan lukion oppilaiden opintososiaalisista eduista annetun lain 1 §:n muuttamisesta annettavaa lakia lukuunottamatta tuleviksi voimaan 1 päivänä elokuuta 1988. Esityksen aiheuttamien taloudellisten vaikutusten porrastamiseksi ehdotetaan opintososiaalistien etujen järjestäminen ja antaminen toteutettavaksi vaiheittain siten, että oppilaille järjestetään maksuton koulukuljetus tai oppilaita avus-

tetaan kulkemisessa ja asuntoloista poistetaan maksut lukuvuoden 1988—89 alussa ja että oppilasmaksut poistetaan ja oppilaille järjestetään maksuton kouluateria lukuvuoden 1989—90 alussa, mikäli lain voimaantullessa viimeksi tarkoitettuja etuja ei vielä ole annettu tarkoitetuissa oppilaitoksissa. Kun lukion oppilaiden opintososiaalisista eduista annetun lain 1 §:n muutos

sisältää ainoastaan oppilasmaksujen poistamisen ja kouluaterian järjestämisen iltalukion ja lukion iltalinjan oppilaille, ehdotetaan laki tulevaksi voimaan 1 päivänä elokuuta 1989.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

lukiolain 26 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 27 päivänä toukokuuta 1983 annetun lukiolain (477/83) 26 § näin kuuluvaksi:

26 §

Jos oppilas käy lukiota muussa kuin siinä kunnassa, jossa hänellä on väestökirjalain (141/69) mukainen kotipaikka lukukauden alussa, on oppilaan kotikunta velvollinen suorittamaan lukion ylläpitäjäkunnalle lukiossa olevasta oppilaasta aiheutuvan osuuden lukion valtionosuuteen oikeuttavista käyttökustannuksista, joista on vä-

hennetty peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain (1112/78) mukaan määräytyvät valtionosuudet ja -avustukset sekä lukion saamat muut tulot.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1988.

2.

Laki

iltalukiolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti *kumotaan* 27 päivänä toukokuuta 1983 annetun iltalukiolain (478/83) 16 § sekä *lisätään* 21 §:ään, sellaisena kuin se on 16 päivänä huhtikuuta 1987 annetussa laissa (417/87), uusi 6 momentti ja lakiin uusi 16 a § seuraavasti:

16 a §

Jos oppilas käy iltalukiota muussa kuin siinä kunnassa, jossa hänellä oli väestökirjalain (141/69) mukainen kotipaikka lukukauden alussa, on oppilaan kotikunta velvollinen suorittamaan iltalukion ylläpitäjäkunnalle iltalukiossa olevasta oppilaasta aiheutuvan osuuden iltalukion valtionosuuteen oikeuttavista käyttökustannuksista, joista on vähennetty peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain (1112/78) mukaan määräytyvät valtionosuudet ja -avustukset sekä iltalukion saamat muut tulot.

21 §

Oppilaan kotikunta on velvollinen suorittamaan yksityisessä iltalukiossa olevasta oppilaasta 16 a §:ssä säädettyjen perusteiden mukaisen korvauksen yksityisen iltalukion ylläpitäjälle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1988. Lain 16 §:n muutos tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä elokuuta 1989.

3.

Laki

lukion oppilaiden opintososiaalisista eduista annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lukion oppilaiden opintososiaalisista eduista 3 päivänä kesäkuuta 1983 annetun lain (499/83) 1 §:n 2 momentti sekä*lisätään* 1 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

1 §

lain 2 ja 3 §:ää sen mukaan kuin asetuksella säädetään.

Lukiolla tarkoitetaan tässä laissa kunnan lukiota ja yksityistä lukiota.

Iltalukioihin ja lukion iltalinjoihin sovelletaan

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1989.

4.

Laki

peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain 6 a ja 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista 28 päivänä joulukuuta 1978 annetun lain (1112/78) 6 a §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 27 päivänä toukokuuta 1983 annetussa laissa (480/83), sekä*muutetaan* 15 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 31 päivänä joulukuuta 1986 annetussa laissa (1053/86), näin kuuluvaksi:

15 §

Milloin kahdella tai useammalla kunnalla on yhteinen peruskoulu tai siinä taikka peruskoulua korvaavassa tai vastaavaksi järjestetyssä koulussa, lukiossa, lukion iltalinjalla taikka iltalukiossa on oppilaita eri kunnista, valtionosuus ja -avustus

käyttökustannuksiin määräytyy kuntien kantokyluokituksen perusteella sen mukaan, minkä verran kunkin kunnan oppilaita on oppilaitoksessa kalenterivuoden aikana keskimäärin ollut.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1988.

5.

Laki

perus- ja keskiasteen koulutusta varten kunnille myönnettävistä lisäavustuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan perus- ja keskiasteen koulutusta varten kunnille myönnettävistä lisäavustuksista 3 päivänä kesäkuuta 1983 annetun lain (497/83) nimike sekä 1 ja 2 § näin kuuluviksi:

Laki

yleissivistävää ja ammatillista koulutusta varten kunnille myönnettävistä lisäavustuksista

1 §

Kunnille myönnetään lisäavustusta yleissivistävää ja ammatillista koulutusta varten sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Lisäavustusta myönnetään peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain 1 §:ssä tarkoitettujen oppilaitosten ja ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetussa laissa (494/83) tarkoitettujen ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten käyttökustannuksiin sekä niistä suoritettaviin maksuosuuksiin ja korvauksiin.

Mitä 1 momentissa säädetään sovelletaan myös valtionosuutta saavista musiikkioppilaitoksista annetussa laissa (402/87), lastentarhanopettajapistoista annetussa laissa (80/77), kansanopistojen valtionavusta annetussa laissa (542/84) sekä urheiluopistojen valtionavusta annetussa laissa (946/78) tarkoitettuihin oppilaitoksiin niiden järjestämän ammatillisen peruskoulutuksen sekä kansanopistojen peruskoulu- ja lukiolinjoilla järjestämän koulutuksen osalta.

Tämä laki laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1988.

6.

Laki

valtionosuutta saavista musiikkioppilaitoksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan valtionosuutta saavista musiikkioppilaitoksista 10 päivänä huhtikuuta 1987 annetun lain (402/87) 7 §,

muutetaan 17 § sekä

lisätään 3 §:ään uusi 2 ja 3 momentti sekä lakiin uusi 2 a luku ja 19 a § seuraavasti:

3 §

Musiikin ammattiopetusta antava oppilaitos saa valtioneuvoston hyväksymän ammatillisen peruskoulutuksen järjestämisestä aiheutuviin 4 §:ssä mainittuihin sekä tällaiseen koulutukseen liittyvistä valtioneuvoston päätöksen mukaisesti järjestetyistä ja annetuista opintososiaalisista eduista aiheutuviin käyttökustannuksiin valtionosuutta 1 momentissa säädetystä poiketen soveltuvin osin siten kuin ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain (494/83) 6 ja 9 §:ssä säädetään.

Jako 2 momentissa tarkoitettusta ja muusta oppilaitoksen järjestämästä koulutuksesta aiheutuvien käyttökustannusten kesken tehdään opetustuntien lukumäärän suhteessa.

2 a luku

Oppilaan kotikunnan maksuosuudet ja korvaukset ammatillista koulutusta antaville musiikkioppilaitoksille

11 a §

Oppilaan kotikunta on velvollinen suorittamaan ammatillista koulutusta antavan kunnalli-

sen musiikkioppilaitoksen ylläpitäjälle oppilas-kohtaisen maksuosuuden, jonka määrän kouluhallitus vahvistaa ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain 6 §:n asteikon ja kuntien kantokykyluokituksen huomioon ottaen. Maksuosuus määräytyy musiikkioppilaitoksen edellä 3 §:n 2 momentissa tarkoitetuista valtionosuuteen oikeuttavista, oppilasta kohden laskevista käyttökustannuksista. Käyttökustannuksista vähennetään ensin musiikkioppilaitoksen tässä tarkoitettuun koulutukseen kohdistuvat valtionosuudet sekä oppilaitoksen tästä koulutuksesta johtuvat muut tulot.

Oppilaan kotikunnan tulee suorittaa kunnallisen oppilaitoksen ylläpitäjälle 1 momentissa tarkoitettuihin maksuosuuksiin ennakkona kouluhallituksen maksamiin ennakkoihin perustuen kaksi erää, joista ensimmäinen on maksettava helmikuussa ja toinen lokakuussa.

11 b §

Oppilaan kotikunta on velvollinen suorittamaan korvauksen ja siihen ennakon yksityisen ammatillista koulutusta antavan musiikkioppilaitoksen ylläpitäjälle samojen perusteiden mukaan kuin se suorittaa maksuosuuden ja siihen ennakon vastaavalle kunnallisen oppilaitoksen ylläpitäjälle. Korvausta määrättäessä otetaan kuitenkin huomioon 17 §:ssä tarkoitettu eläkekustannusosuus.

11 c §

Oppilaan kotikunnalla tarkoitetaan kuntaa, jossa oppilaalla on väestökirjalaisissa (141/69) tarkoitettu kotipaikka lukukauden alussa.

17 §

Yksityisen musiikkioppilaitoksen valtionosuuteen oikeuttavaan henkilöstöön kuuluvan henkilön oikeudesta eläkkeeseen ja oikeudesta hänen jälkeensä suoritettavaan perhe-eläkkeeseen sekä oppilaitokselle palkkauksen tulevasta valtionosuudesta vähennettävästä eläkekustannusosuudesta on voimassa, mitä niistä on eräistä valtionvaroista suoritettavista eläkkeistä annetussa laissa (382/69) säädetty. Sanotun lain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu kustannusosuusprosentti määräytyy siitä prosenttimäärästä, jolla oppilaitos tämän lain 3 §:n mukaan itse ja 11 b §:ssä tarkoitettussa tapauksessa opiskelijan kotikunta osallistuu palkkauksesta aiheutuviin kustannuksiin.

19 a §

Ammatillista koulutusta antavan musiikkioppilaitoksen ammatilliseen peruskoulutukseen osallistuville oppilaille järjestetään ja annetaan opintososiaalisia etuja samojen perusteiden mukaan kuin ammatillisten oppilaitosten oppilaiden opintososiaalisista eduista annetussa laissa (498/83) ja sen nojalla asetuksella säädetään ja valtioneuvoston päätöksellä määrätään. Ammattikasvatusthallitukselle säädetyt tehtävät hoitaa kuitenkin kouluhallitus.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1988.

Tämän lain 19 a §:ää sovelletaan oppilasmaksujen poistamisen ja maksuttoman aterian osalta 1 päivästä elokuuta 1989.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntönnäpönnön edellyttämiin toimenpiteisiin.

7.

Laki

lastentarhanopettajaopistoista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään lastentarhanopettajaopistoista 21 päivänä tammikuuta 1977 annettuun lakiin (80/77) uusi 4 a—4 c § seuraavasti:

4 a §

Oppilaan kotikunta on velvollinen suorittamaan valtiolle oppilaskohtaisen korvauksen, jonka perusteet valtioneuvosto vahvistaa vuosittain lastentarhanopettajaopistojen keskimääräisten to-

dennäköisten kustannusten pohjalta. Korvauksen perusteita vahvistettaessa otetaan huomioon lastentarhanopettajaopistojen vuotuiset kulutusmenot sekä kone-, kalusto- ja laitehankinnoista

aiheutuvat menot, joista vähennetään oppilaitoksen saamat tulot. Oppilasta kohden vahvistetuista menoista valtiolle kuuluviksi luetaan ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu kunnan kantokyluokan edellyttämä prosenttiosuus.

Oppilaan kotikunnan korvaus valtiolle suoritetaan kahdessa erässä, joista ensimmäinen on maksettava toukokuussa ja toinen marraskuussa. Maksuerät on suoritettava muutoksenhausta huolimatta.

4 b §

Oppilaan kotikunnalla tarkoitetaan kuntaa, jossa oppilaalla on väestökirjalaissa (141/69) tarkoitettu kotipaikka lukukauden alussa.

4 c §

Lastentarhanopettajaopiston oppilaille järjestetään ja annetaan opintosiaalisia etuja samojen perusteiden mukaan kuin ammatillisten oppilaitosten oppilaiden opintosiaalisista eduista annetussa laissa (498/83) ja sen nojalla asetuksella säädetään ja valtioneuvoston päätöksellä määrätään. Ammattikasvatushallitukselle säädetyt tehtävät hoitaa kuitenkin kouluhallitus.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1988.

Tämän lain 4 c §:ää sovelletaan maksuttoman aterian osalta 1 päivästä elokuuta 1989.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

8.

Laki

kansanopistojen valtionavusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kansanopistojen valtionavusta 13 päivänä heinäkuuta 1984 annetun lain (542/84) 5 §:n 1 ja 2 momentti, 8, 13 ja 14 § sekä 15 §:n 1 ja 2 momentti sekä *lisätään* lakiin uusi 1 a, 2 a, 2 b, 8 a ja 14 a—14 c § seuraavasti:

1 a §

Opetus kansanopistossa järjestetään perusoppijaksoina ja kursseina sen mukaan kuin asetuksella säädetään. Perusoppijakso voi olla linjajakoinen sekä käsittää yhden tai useampia perättäisiä vuosikursseja. Linjojen perustamiseen ja muuttamiseen on saatava kouluhallituksen suostumus.

Kansanopistoon, joka on saanut peruskoululain 43 §:n 2 momentin nojalla luvan antaa todistuksia peruskoulun oppimäärän tai sen osan suorittamisesta taikka lukiolain 23 §:n 5 momentin nojalla luvan antaa todistuksia lukion oppimäärän tai sen osan suorittamisesta, tulee tämän opetuksen järjestämiseksi perustaa peruskoululinja ja lukiolinja sekä kansanopistoon, jossa annetaan ammatillista peruskoulutusta, asianomaista koulutusta varten oma linja.

2 a §

Kansanopisto, joka järjestää ammatillista peruskoulutusta tai opetusta peruskoulu- tai lukiolinjalla, saa tästä aiheutuviin 2 §:ssä mainittuihin sekä tällaiseen koulutukseen liittyvistä valtioneuvoston päätöksen mukaisesti järjestetyistä ja an-

netuista opintosiaalisista eduista aiheutuviin käyttökustannuksiin 2 §:ssä säädetystä poiketen valtionapua soveltuvin osin siten kuin ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain (494/83) 6 ja 9 §:ssä säädetään.

2 b §

Jako 2 a §:ssä tarkoitetusta ja muusta kansanopiston järjestämästä koulutuksesta aiheutuvien käyttökustannusten kesken tehdään opiskelijaviikkojen lukumäärän suhteessa.

5 §

Jos opiskelijaviikkojen yhteismäärän keskiarvo kahtena perättäisenä työvuotena on 4 §:n 6 kohdassa säädettyä pienempi, vähennetään muun opistossa tarvittavan henkilökunnan kuin rehtorin, opettajien ja luennoitsijoiden palkkaukseen 2 §:n 1 kohdan ja 2 a §:n mukaan myönnettävistä sekä huonetilojen vuokriin, vuokra-arvoihin ja katumaksuihin 2 §:n 2 kohdan ja 2 a §:n mukaan myönnettävästä valtionavusta alitusta vastaava osuus siltä tilivuodelta, jona jälkimmäinen

mainituista työvuosista päättyy. Opetusministeriö voi erityisestä syystä myöntää opistolle, joka sijaitsee saaristoalueella tai harvaan asutulla seudulla tai joka on tarkoitettu antamaan opetusta pienelle erityisryhmälle, oikeuden määräjäksi tai toistaiseksi alittaa 4 §:n 6 kohdassa tarkoitettua vähimmäismäärän. Alennettu opiskelijaviikkojen yhteismäärän keskiarvo ei kuitenkaan saa olla pienempi kuin 650 opiskelijaviikkoa.

Jos opetuksen määrän keskiarvo kahtena perättäisenä työvuotena on 4 §:n 8 kohdassa säädettyä suurempi, vähennetään opettajien ja luennoitsijoiden palkkaukseen 2 §:n 1 kohdan ja 2 a §:n mukaan myönnettävästä valtionavusta ylitystä vastaava osuus siltä tilivuodelta, jona jälkimmäinen mainitusta työvuosista päättyy. Opetusministeriö voi myöntää opistolle määräjäksi tai toistaiseksi oikeuden joko koko opetuksen määrän tai sen jonkin osan ylitykseen.

8 §

Kansanopisto saa valtionapua jaettavaksi opintorahana opiskelijoille, jotka täyttävät opintotukilaissa (28/72) opintotuen saamiselle säädetyt yleiset edellytykset, mutta jotka eivät voi saada opintorahaa opintotukilain nojalla. Opintorahan suuruus kutakin opiskelijaa kohti on enintään 80 prosenttia vahvistetusta keskimääräisten opintomaksujen kokonaismäärästä. Opintoraha myönnetään vähintään neljä viikkoa kestäviä opintoja varten.

8 a §

Edellä 2 a §:ssä tarkoitettua kansanopistossa järjestetään ja annetaan mainitussa lainkohdassa tarkoitettuun opetukseen osallistuville opiskelijoille opintososiaalisia etuja samojen perusteiden mukaan kuin ammatillisten oppilaitosten oppilaiden opintososiaalisista eduista annetussa laissa (498/83) ja sen nojalla asetuksella säädetään ja valtioneuvoston päätöksellä määrätään. Ammatikasvatushallitukselle säädetyt tehtävät hoitaa kuitenkin kouluhallitus. Kansanopistojen velvollisuudesta työpäivinä annettavan muun ruokailun kuin mainitun lain 5 §:ssä säädetyn maksuttoman kouluaterian järjestämiseen säädetään asetuksella.

13 §

Kansanopiston henkilökuntaan kuuluvan 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua henkilön oikeudesta eläkkeeseen ja oikeudesta hänen jälkeensä suoritettavaan perhe-eläkkeeseen sekä opistolle palk-

kaukseen tulevasta valtionavusta vähennettävästä eläkekustannusosuudesta on voimassa, mitä niistä on eräistä valtion varoista suoritettavista eläkkeistä annetussa laissa (382/69) säädetty. Sanotun lain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu kustannusosuusprosentti määräytyy siitä prosenttimäärästä, jonka mukaan opisto itse ja 14 a §:ssä tarkoitettua tapauksessa opiskelijan kotikunta osallistuu palkkauksesta aiheutuviin kustannuksiin.

14 §

Kouluhallitus myöntää 2, 2 a ja 8—10 §:ssä tarkoitettua valtionavun ja opetusministeriö 6 §:ssä tarkoitettua lisäavustuksen sekä 11 §:ssä tarkoitettua valtionavun ja lainan.

14 a §

Opiskelijan kotikunta on velvollinen suorittamaan 2 a §:ssä tarkoitettua yksityisen kansanopiston ylläpitäjälle opiskelijakohtaisen korvauksen, jonka määrän kouluhallitus vahvistaa ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain 6 §:n asteikon ja kuntien kantokykyluokituksen huomioon ottaen. Korvaus määräytyy kansanopiston 2 a §:ssä tarkoitettua valtionapuun oikeuttavista, opiskelijaa kohden lasketuista käyttökustannuksista. Korvausta määrättäessä otetaan lisäksi huomioon 13 §:ssä tarkoitettu eläkekustannusosuus. Käyttökustannuksista vähennetään ensin kansanopiston tässä tarkoitettuun koulutukseen kohdistuvat valtioavut sekä opiston tästä koulutuksesta johtuvat muut tulot.

Valtionavusta ei tehdä 5 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua vähennystä opiskelijan kotikunnan korvausta laskettaessa.

Opiskelijan kotikunnan tulee suorittaa 1 momentissa tarkoitettuihin korvauksiin ennakkona kouluhallituksen maksamiin ennakkoihin perustuen kaksi erää, joista ensimmäinen on maksettava helmikuussa ja toinen lokakuussa.

14 b §

Opiskelijan kotikunta on velvollinen suorittamaan 2 a §:ssä tarkoitettua kunnalliselle kansanopistolle maksuosuuden ja siihen ennakon soveltuvin osin samojen perusteiden mukaan kuin se suorittaa korvauksen ja siihen ennakon yksityisen ylläpitäjälle kansanopistolle.

14 c §

Opiskelijan kotikunnalla tarkoitetaan kuntaa, jossa opiskelijalla on väestökirjalla (141/69) tarkoitettu kotipaikka 1 päivänä tammikuuta ja 1 päivänä elokuuta.

15 §

Kouluhallituksen 2, 2 a, 3—5, 7, 12 ja 13 §:n nojalla tekemään päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen tyytymättömällä opiston ylläpitäjällä sekä 14 a ja 14 b §:ssä tarkoitettussa tapauksessa opiskelijan kotikunnalla on oikeus kirjallisesti vaatia päätökseen oikaisua kouluhallitukselta kolmen kuukauden kuluessa tiedon saatuaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1988.

Niissä tämän lain 2 a §:ssä tarkoitetuissa kansanopistoissa, joissa ei lain voimaantuloon mennessä ole valtionapuun oikeuttavana järjestetty tai annettu ammatillisten oppilaitosten oppilaiden opintososiaalisista eduista annetussa laissa tarkoitettuja opintososiaalisia etuja, annetaan tai järjestetään nämä edut siten, että opintomaksut poistetaan ja opiskelijalle maksuton ateria järjestetään 1 päivästä elokuuta 1989.

9.

Laki

urheiluopistojen valtionavusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan urheiluopistojen valtionavusta 24 päivänä marraskuuta 1978 annetun lain (946/78) 6 § sekä

lisätään lakiin uusi näin kuuluva 2 a sekä 9 a—9 c § seuraavasti:

2 a §

Liikunnanohjaajakoulutusta järjestävä urheiluopisto saa liikunnanohjaajakoulutuksen järjestämisestä aiheutuviin 4 §:ssä lueteltuihin sekä tähän koulutukseen liittyvistä opiskelijoille valtioneuvoston päätöksen mukaisesti järjestetyistä ja annetuista opintososiaalisista eduista aiheutuviin käyttökustannuksiin 2 §:ssä säädetystä poiketen valtionapua soveltuvin osin siten kuin ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain (494/83) 6 ja 9 §:ssä säädetään.

Jako 1 momentissa tarkoitetusta ja muusta opiston järjestämästä koulutuksesta aiheutuvien käyttökustannusten kesken tehdään kurssipäivien lukumäärän suhteessa.

6 §

Urheiluopiston palveluksessa olevan, 4 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitettun henkilön oikeudesta eläkkeeseen ja oikeudesta hänen jälkeensä suoritettavaan perhe-eläkkeeseen sekä opistolle palkkaukseen tulevasta valtionavusta vähennettävästä eläkekustannusosuudesta on voimassa, mitä niistä on eräistä valtion varoista suoritettavista eläkkeistä annetussa laissa (382/69) säädetty. Sanotun lain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu kustannusosuusprosentti määräytyy tällöin niistä prosenttimääristä, joiden mukaan opisto tämän lain mukaan itse sekä 9 c §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa

opiskelijan kotikunta osallistuu palkkauksesta aiheutuviin kustannuksiin.

9 a §

Edellä 2 a §:ssä tarkoitettussa urheiluopistossa järjestetään ja annetaan mainitussa lainkohdassa tarkoitettuun opetuksen osallistuville opiskelijoille opintososiaalisia etuja samojen perusteiden mukaan kuin ammatillisten oppilaitosten oppilaiden opintososiaalisista eduista annetussa laissa (498/83) ja sen nojalla asetuksella säädetään ja valtioneuvoston päätöksellä määrätään. Ammatikasvatushallitukselle säädetty tehtävät hoitaa kuitenkin kouluhallitus. Urheiluopiston velvollisuudesta työpäivinä annettavan muun ruokailun kuin mainitun lain 5 §:ssä säädetyn maksuttoman kouluaterian järjestämiseen säädetään asetuksella.

9 b §

Opiskelijan kotikunta on velvollinen suorittamaan 2 a §:ssä mainitulle urheiluopistolle opiskelijakohtaisen korvauksen, jonka määrän kouluhallitus vahvistaa ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain 6 §:n asteikon ja kuntien kantokykyluokituksen huomioon ottaen. Maksuosuus määräytyy urheiluopiston 2 a §:ssä tarkoitetuista valtionapuun oikeuttavista, opiskelijaa kohden lasketuista käyttökustannuksista.

Korvausta määrättäessä otetaan lisäksi huomioon 6 §:ssä tarkoitettu eläkekustannusosuus. Käyttökustannuksista vähennetään ensin urheiluopiston tässä tarkoitettuun koulutukseen kohdistuvat valtionavut ja tästä koulutuksesta johtuvat muut tulot.

Opiskelijan kotikunnan tulee suorittaa 1 momentissa tarkoitettuihin korvauksiin ennakkona kouluhallituksen maksamiin ennakoihin perustuen kaksi erää, joista ensimmäinen on maksettava helmikuussa ja toinen lokakuussa.

9 c §

Opiskelijan kotikunnalla tarkoitetaan kuntaa, jossa opiskelijalla on väestökirjalaisissa (141/69) tarkoitettu kotipaikka 1 päivänä tammikuuta ja 1 päivänä elokuuta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1988.

Tämän lain 9 b §:ää sovelletaan opintomaksujen poistamisen ja maksuttoman aterian osalta 1 päivästä elokuuta 1989.

Helsingissä 16 päivänä lokakuuta 1987

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Anna-Liisa Piipari*

1.

Laki**lukiolain 26 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 27 päivänä toukokuuta 1983 annetun lukiolain (477/83) 26 § näin kuuluvaksi:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

26 §

26 §

Lukion oppilaiden lukukausimaksusta päättää lukion ylläpitäjäkunnan kunnanvaltuusto.

Jos oppilas käy lukiota muussa kuin siinä kunnassa, jossa hänellä oli väestökirjalain (141/69) mukainen kotipaikka lukukauden alussa, on oppilaan kotikunta velvollinen suorittamaan lukion ylläpitäjäkunnalle lukiossa olevasta oppilaasta aiheutuvan osuuden lukion valtiosuuteen oikeuttavista käyttökustannuksista, joista on vähennetty peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtiosuuksista ja -avustuksista annetun lain (1112/78) mukaan määräytyvät valtiosuudet ja -avustukset sekä lukion saamat muut tulot.

Jos oppilas käy lukiota muussa kuin siinä kunnassa, jossa hänellä oli väestökirjalain (141/69) mukainen kotipaikka lukukauden alussa, on oppilaan kotikunta velvollinen suorittamaan lukion ylläpitäjäkunnalle lukiossa olevasta oppilaasta aiheutuvan osuuden lukion valtiosuuteen oikeuttavista käyttökustannuksista, joista on vähennetty peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtiosuuksista ja -avustuksista sekä lainoista annetun lain (1112/78) mukaan määräytyvät valtiosuudet ja -avustukset sekä oppilailta perittävät vähintään valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan määräytyvät lukukausimaksut ja lukion saamat muut tulot.

Lukukausimaksujen alennusten ja vapautusten perusteet määrää opetusministeriö.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1988.

2.

Laki**iltalukiolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti kumotaan 27 päivänä toukokuuta 1983 annetun iltalukiolain (478/83) 16 § sekä lisätään 21 §:ään, sellaisena kuin se on 16 päivänä huhtikuuta 1987 annetussa laissa (417/87), uusi 6 momentti ja lakiin uusi 16 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

16 §

Iltalukion oppilaiden lukukausimaksusta päättää iltalukion ylläpitäjäkunnan kunnanvaltuusto.

(Kumotaan)

Lukukausimaksujen alennusten ja vapautusten perusteet määrää opetusministeriö.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

16 a §

Jos oppilas käy iltalukiota muussa kuin siinä kunnassa, jossa hänellä oli väestökirjalain (141/69) mukainen kotipaikka lukukauden alussa, on oppilaan kotikunta velvollinen suorittamaan iltalukion ylläpitäjäkunnalle iltalukiosta olevasta oppilaasta aiheutuvan osuuden iltalukion valtionosuuteen oikeuttavista käyttökustannuksista, joista on vähennetty peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain (1112/78) mukaan määräytyvät valtionosuudet ja -avustukset sekä iltalukion saamat muut tulot.

21 §

Oppilaan kotikunta on velvollinen suorittamaan yksityisessä iltalukiosta olevasta oppilaasta 16 a §:ssä säädettyjen perusteiden mukaisen korvauksen yksityisen iltalukion ylläpitäjälle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1988. Lain 16 §:n muutos tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä elokuuta 1989.

3.

Laki

lukion oppilaiden opintososiaalisista eduista annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan oppilaiden opintososiaalisista eduista 3 päivänä kesäkuuta 1983 annetun lain (499/83) 1 §:n 2 momentti sekä lisätään 1 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Lukiolla tarkoitetaan tässä laissa lukiolaisissa (477/83) tarkoitettua kunnan lukiota ja yksityistä lukiota, ei kuitenkaan niiden iltalinjaa.

Lukiolla tarkoitetaan tässä laissa kunnan lukiota ja yksityistä lukiota.

Ilталukioihin ja lukion iltalinjoihin sovelletaan lain 2 ja 3 §:ää sen mukaan kuin asetuksella säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1988.

4.

Laki

peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain 6 a ja 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista 28 päivänä joulukuuta 1978 annetun lain (1112/78) 6 a §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 27 päivänä toukokuuta 1983 annetussa laissa (480/83), sekä

muutetaan 15 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 31 päivänä joulukuuta 1986 annetussa laissa (1053/86), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 a §

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuille iltaluokioille voidaan edellä säädetyn avustuksen lisäksi myöntää valtionavustusta oppilasta kohden valtionneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan.

(3 momentti kumotaan)

15 §

Milloin kahdella tai useammalla kunnalla on yhteinen peruskoulu tai siinä taikka peruskoulua korvaavassa tai vastaavaksi järjestetyssä koulussa taikka päiväkouluna toimivassa lukiossa on oppilaita eri kunnista, valtionosuus ja -avustus käyttökustannuksiin määräytyy kuntien kantokykyluokituksen perusteella sen mukaan, minkä verran kunkin kunnan oppilaita on oppilaitoksessa kalenterivuoden aikana keskimäärin ollut.

Milloin kahdella tai useammalla kunnalla on yhteinen peruskoulu tai siinä taikka peruskoulua korvaavassa tai vastaavaksi järjestetyssä koulussa, lukiossa, lukion iltalinjalla taikka iltalukiossa on oppilaita eri kunnista, valtionosuus ja -avustus käyttökustannuksiin määräytyy kuntien kantokykyluokituksen perusteella sen mukaan, minkä verran kunkin kunnan oppilaita on oppilaitoksessa kalenterivuoden aikana keskimäärin ollut.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1988.

5.

Laki

perus- ja keskiasteen koulutusta varten kunnille myönnettävistä lisäavustuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan perus- ja keskiasteen koulutusta varten kunnille myönnettävistä lisäavustuksista 3 päivänä kesäkuuta 1983 annetun lain (497/83) nimike sekä 1 ja 2 § näin kuuluviksi:

Laki

yleissivistävää ja ammatillista koulutusta varten kunnille myönnettävistä lisäavustuksista

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Kunnille myönnetään lisäavustusta perus- ja keskiasteen koulutusta varten sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

1 §

Kunnille myönnetään lisäavustusta yleissivistävää ja ammatillista koulutusta varten sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Voimassa oleva laki

2 §

Lisäävustusta myönnetään peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista sekä lainoista annetun lain 1 §:ssä tarkoitettujen oppilaitosten, lukiolaissa (477/83) tarkoitettujen yksityisten lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetussa laissa (494/83) tarkoitettujen ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten käyttökustannuksiin sekä niistä suoritettaviin maksuosuuksiin ja korvauksiin.

Ehdotus

2 §

Lisäävustusta myönnetään peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain 1 §:ssä tarkoitettujen oppilaitosten ja ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetussa laissa (494/83) tarkoitettujen ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten käyttökustannuksiin sekä niistä suoritettaviin maksuosuuksiin ja korvauksiin.

Mitä 1 momentissa säädetään sovelletaan myös valtionosuutta saavista musiikkioppilaitoksista annetussa laissa (402/87), lastentarhanopettajaopistoista annetussa laissa (80/77), kansanopistojen valtionavusta annetussa laissa (542/84) sekä urheiluopistojen valtionavusta annetussa laissa (946/78) tarkoitettuihin oppilaitoksiin niiden järjestämän ammatillisen peruskoulutuksen sekä kansanopistojen peruskoulu- ja lukiolinjoilla järjestämän koulutuksen osalta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1988.

6.

Laki

valtionosuutta saavista musiikkioppilaitoksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan valtionosuutta saavista musiikkioppilaitoksista 10 päivänä huhtikuuta 1987 annetun lain (402/87) 7 §,

muutetaan 17 § sekä

lisätään 3 §:ään uusi 2 ja 3 momentti sekä lakiin uusi 2 a luku ja 19 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 §

Musiikin ammattiovetusta antava oppilaitos saa valtioneuvoston hyväksymän ammatillisen peruskoulutuksen järjestämisestä aiheutuviin 4 §:ssä mainittuihin sekä tällaiseen koulutukseen liittyvistä valtioneuvoston päätöksen mukaisesti järjestetyistä ja annetuista opintososiaalisista eduista aiheutuviin käyttökustannuksiin valtionosuutta 1 momentissa säädetystä poiketen soveltuvin osin siten kuin ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain (494/83) 6 ja 9 §:ssä säädetään.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 §

Kouluhallituksen alaisen ammatillisen koulutuksen kehittämissohjelman nojalla annetun ammattiopetuksen palkkausmenot voidaan korvata suuremmaltakin osalta kuin mitä 3 §:ssä on säädetty. Korvausperusteestä päättää valtion tulo- ja menoarviossa varatun määrärahan rajoissa opetusministeriö.

(kumotaan)

2 a luku

Oppilaan kotikunnan maksuosuudet ja korvaukset ammatillista koulutusta antaville musiikkioppilaitoksille

11 a §

Oppilaan kotikunta on velvollinen suorittamaan ammatillista koulutusta antavan kunnallisen musiikkioppilaitoksen ylläpitäjälle oppilas-kohtaisen maksuosuuden, jonka määrän kouluhallitus vahvistaa ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain 6 §:n asteikon ja kuntien kantokykyluokituksen huomioon ottaen. Maksuosuus määräytyy musiikkioppilaitoksen edellä 3 §:n 2 momentissa tarkoitetuista valtionosuuteen oikeuttavista, oppilasta kohden laskevista käyttökustannuksista. Käyttökustannuksista vähennetään ensin musiikkioppilaitoksen tässä tarkoitettuun koulutukseen kohdistuvat valtionosuudet sekä oppilaitoksen tästä koulutuksesta johtuvat muut tulot.

Oppilaan kotikunnan tulee suorittaa kunnallisen oppilaitoksen ylläpitäjälle 1 momentissa tarkoitettuihin maksuosuuksiin ennakkona kouluhallituksen maksamiin ennakoihin perustuen kaksi erää, joista ensimmäinen on maksettava helmikuussa ja toinen lokakuussa.

11 b §

Oppilaan kotikunta on velvollinen suorittamaan korvauksen ja siihen ennakon yksityisen ammatillista koulutusta antavan musiikkioppilaitoksen ylläpitäjälle samojen perusteiden mukaan kuin se suorittaa maksuosuuden ja siihen ennakon vastaavalle kunnallisen oppilaitoksen ylläpitäjälle. Korvausta määrättäessä otetaan kuitenkin huomioon 17 §:ssä tarkoitettu eläkekustannusosuus.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

17 §

Yksityisen musiikkioppilaitoksen valtionosuuteen oikeuttavaan henkilöstöön kuuluvan henkilön oikeudesta eläkkeeseen ja oikeudesta hänen jälkeensä suoritettavaan perhe-eläkkeeseen sekä oppilaitokselle palkkauksen tulevasta valtionosuudesta vähennettävästä eläkekustannusosuudesta on voimassa, mitä niistä on eräistä valtion varoista suoritettavista eläkkeistä annetussa laissa (382/69) säädetty. Sanotun lain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu kustannusosuusprosentti määräytyy siitä prosenttimäärästä, jolla oppilaitos tämän lain 3 §:n mukaan itse osallistuu palkkauksesta aiheutuviin kustannuksiin.

11 c §

Oppilaan kotikunnalla tarkoitetaan kuntaa, jossa oppilaalla on väestökirjalaisissa (141/69) tarkoitettu kotipaikka lukukauden alussa.

17 §

Yksityisen musiikkioppilaitoksen valtionosuuteen oikeuttavaan henkilöstöön kuuluvan henkilön oikeudesta eläkkeeseen ja oikeudesta hänen jälkeensä suoritettavaan perhe-eläkkeeseen sekä oppilaitokselle palkkauksen tulevasta valtionosuudesta vähennettävästä eläkekustannusosuudesta on voimassa, mitä niistä on eräistä valtion varoista suoritettavista eläkkeistä annetussa laissa (382/69) säädetty. Sanotun lain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu kustannusosuusprosentti määräytyy siitä prosenttimäärästä, jolla oppilaitos tämän lain 3 §:n mukaan itse ja 11 b §:ssä tarkoitettussa tapauksessa opiskelijan kotikunta osallistuu palkkauksesta aiheutuviin kustannuksiin.

19 a §

Ammatillista koulutusta antavan musiikkioppilaitoksen ammatilliseen peruskoulutukseen osallistuville oppilaille järjestetään ja annetaan opintososiaalisia etuja samojen perusteiden mukaan kuin ammatillisten oppilaitosten oppilaiden opintososiaalisista eduista annetussa laissa (498/83) ja sen nojalla asetuksella säädetään ja valtioneuvoston päätöksellä määrätään. Ammattikasvatushallitukselle säädetyt tehtävät hoitaa kuitenkin kouluhallitus.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1988.

Tämän lain 19 a §:ää sovelletaan oppilasmaksujen poistamisen ja maksuttoman aterian osalta 1 päivästä elokuuta 1989.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

7.

Laki

lastentarhanopettajaopistoista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään lastentarhanopettajaopistoista 21 päivänä tammikuuta 1977 annettuun lakiin (80/77) uusi 4 a—4 c § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 a §

Oppilaan kotikunta on velvollinen suorittamaan valtiolle oppilaskohtaisen korvauksen, jonka perusteet valtioneuvosto vahvistaa vuosittain lastentarhanopettajaopistojen keskimääräisten todennäköisten kustannusten pohjalta. Korvauksen perusteita vahvistettaessa otetaan huomioon valtion lastentarhanopettajaopistojen vuotuiset kulutusmenot sekä kone-, kalusto- ja laitebankinnoista aiheutuvat menot, joista vähennetään oppilaitoksen saamat tulot. Oppilasta kohden vahvistetuista menoista valtiolle kuuluviksi luetaan ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu kunnan kantokykyluokan edellyttämä prosenttiosuus.

Oppilaan kotikunnan korvaus valtiolle suoritetaan kahdessa erässä, joista ensimmäinen on maksettava toukokuussa ja toinen marraskuussa. Maksuerät on suoritettava muutoksenhausta huolimatta.

4 b §

Oppilaan kotikunnalla tarkoitetaan kuntaa, jossa oppilaalla on väestökirjalaisissa (141/69) tarkoitettu kotipaikka lukukauden alussa.

4 c §

Lastentarhanopettajaopiston oppilaille järjestetään ja annetaan opintososiaalisia etuja samojen perusteiden mukaan kuin ammatillisten oppilaitosten oppilaiden opintososiaalisista eduista annetussa laissa (498/83) ja sen nojalla asetuksella säädetään ja valtioneuvoston päätöksellä määrätään. Ammattikasvatushallitukselle säädetyt tehtävät hoitaa kuitenkin kouluhallitus.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1988.

Tämän lain 4 c §:ää sovelletaan maksuttoman aterian osalta 1 päivästä elokuuta 1989.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

8.

Laki

kansanopistojen valtionavusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kansanopistojen valtionavusta 13 päivänä heinäkuuta 1984 annetun lain (542/84) 5 §:n 1 ja 2 momentti, 8, 13 ja 14 § sekä 15 §:n 1 ja 2 momentti sekä *lisätään* lakiin uusi 1 a, 2 a, 2 b, 8 a ja 14 a—14 c § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 a §

Opetus kansanopistossa järjestetään perusoppijaksoina ja kursseina sen mukaan kuin asetuksella säädetään. Perusoppijakso voi olla linjajakoinen sekä käsittää yhden tai useampia perättäisiä vuosikursseja. Linjojen perustamiseen ja muuttamiseen on saatava kouluhallituksen suostumus.

Kansanopistoon, joka on saanut peruskoululain 43 §:n 2 momentin nojalla luvan antaa todistuksia peruskoulun oppimäärän tai sen osan suorittamisesta taikka lukiolain 23 §:n 5 momentin nojalla luvan antaa todistuksia lukion oppimäärän tai sen osan suorittamisesta, tulee tämän opetuksen järjestämiseksi perustaa peruskoululinja ja lukiolinja sekä kansanopistoon, jossa annetaan ammatillista peruskoulutusta, asianomaista koulutusta varten oma linja.

2 a §

Kansanopisto, joka järjestää ammatillista peruskoulutusta tai opetusta peruskoulu- tai lukiolinjalla, saa tästä aiheutuviin 2 §:ssä mainittuihin sekä tällaiseen koulutukseen liittyvistä valtioneuvoston päätöksen mukaisesti järjestetyistä ja annetuista opintososiaalisista eduista aiheutuviin käyttökustannuksiin 2 §:ssä säädetystä poiketen valtionapua soveltuvin osin siten kuin ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain (494/83) 6 ja 9 §:ssä säädetään.

2 b §

Jako 2 a §:ssä tarkoitetusta ja muusta kansanopiston järjestämästä koulutuksesta aiheutuvien käyttökustannusten kesken tehdään opiskelijaviikkojen lukumäärän suhteessa.

5 §

Jos opiskelijaviikkojen yhteismäärän keskiarvo kahtena perättäisenä työvuotena on 4 §:n 6 kohdassa säädettyä pienempi, vähennetään muun opistossa tarvittavan henkilökunnan kuin rehtorin, opettajien ja luennoitsijoiden palkkaukseen 2 §:n 1 kohdan mukaan myönnettävästä sekä

5 §

Jos opiskelijaviikkojen yhteismäärän keskiarvo kahtena perättäisenä työvuotena on 4 §:n 6 kohdassa säädettyä pienempi, vähennetään muun opistossa tarvittavan henkilökunnan kuin rehtorin, opettajien ja luennoitsijoiden palkkaukseen 2 §:n 1 kohdan ja 2 a §:n mukaan myönnettävästä

Voimassa oleva laki

huonetilojen vuokriin, vuokra-arvoihin ja katumaksuihin 2 §:n 2 kohdan mukaan myönnettävästä valtionavusta alitusta vastaava osuus siltä tilivuodelta, jona jälkimmäinen mainituista työvuosista päättyy. Opetusministeriö voi erityisestä syystä myöntää opistolle, joka sijaitsee saaristoalueella tai harvaan asutulla seudulla tai joka on tarkoitettu antamaan opetusta pienelle erityisryhmälle, oikeuden määrääjäksi tai toistaiseksi alittaa 4 §:n 6 kohdassa tarkoitettua vähimmäismäärän. Alennettu opiskelijaviikkojen yhteismäärän keskiarvo ei kuitenkaan saa olla pienempi kuin 650 opiskelijaviikkoa.

Jos opetuksen määrän keskiarvo kahtena perätaisenä työvuotena on 4 §:n 8 kohdassa säädettyä suurempi, vähennetään opettajien ja luennoitsijoiden palkkaukseen 2 §:n 1 kohdan mukaan myönnettävästä valtionavusta ylitystä vastaava osuus siltä tilivuodelta, jona jälkimmäinen mainituista työvuosista päättyy. Opetusministeriö voi myöntää opistolle määrääjäksi tai toistaiseksi oikeuden joko koko opetuksen määrän tai sen jonkin osan ylitykseen.

8 §

Kansanopisto saa valtionapua jaettavaksi opintorahana opiskelijoille, jotka täyttävät opintotukilaisissa (28/72) opintotuen saamiselle säädetty yleiset edellytykset, mutta jotka eivät voi saada opintorahaa opintotukilain nojalla. Opintorahan suuruus kutakin opiskelijaa kohti on enintään 80 prosenttia vahvistetusta keskimääräisten opintomaksujen kokonaismäärästä. Opintoraha myönnetään vähintään neljä viikkoa *mutta alle neljä kuukautta* kestäviä opintoja varten.

Ehdotus

västä sekä huonetilojen vuokriin, vuokra-arvoihin ja katumaksuihin 2 §:n 2 kohdan ja 2 a §:n mukaan myönnettävästä valtionavusta alitusta vastaava osuus siltä tilivuodelta, jona jälkimmäinen mainituista työvuosista päättyy. Opetusministeriö voi erityisestä syystä myöntää opistolle, joka sijaitsee saaristoalueella tai harvaan asutulla seudulla tai joka on tarkoitettu antamaan opetusta pienelle erityisryhmälle, oikeuden määrääjäksi tai toistaiseksi alittaa 4 §:n 6 kohdassa tarkoitettua vähimmäismäärän. Alennettu opiskelijaviikkojen yhteismäärän keskiarvo ei kuitenkaan saa olla pienempi kuin 650 opiskelijaviikkoa.

Jos opetuksen määrän keskiarvo kahtena perätaisenä työvuotena on 4 §:n 8 kohdassa säädettyä suurempi, vähennetään opettajien ja luennoitsijoiden palkkaukseen 2 §:n 1 kohdan ja 2 a §:n mukaan myönnettävästä valtionavusta ylitystä vastaava osuus siltä tilivuodelta, jona jälkimmäinen mainitusta työvuosista päättyy. Opetusministeriö voi myöntää opistolle määrääjäksi tai toistaiseksi oikeuden joko koko opetuksen määrän tai sen jonkin osan ylitykseen.

8 §

Kansanopisto saa valtionapua jaettavaksi opintorahana opiskelijoille, jotka täyttävät opintotukilaisissa (28/72) opintotuen saamiselle säädetty yleiset edellytykset, mutta jotka eivät voi saada opintorahaa opintotukilain nojalla. Opintorahan suuruus kutakin opiskelijaa kohti on enintään 80 prosenttia vahvistetusta keskimääräisten opintomaksujen kokonaismäärästä. Opintoraha myönnetään vähintään neljä viikkoa kestäviä opintoja varten.

8 a §

Edellä 2 a §:ssä tarkoitettussa kansanopistossa järjestetään ja annetaan mainitussa lainkohdassa tarkoitettuun opetukseen osallistuville opiskelijoille opintososiaalisia etuja samojen perusteiden mukaan kuin ammatillisten oppilaitosten oppilaiden opintososiaalisista eduista annetussa laissa (498/83) ja sen nojalla asetuksella säädetään ja valtioneuvoston päätöksellä määrätään. Ammatikasvatushallitukselle säädetty tehtävät hoitaa kuitenkin kouluballitus. Kansanopistojen velvollisuudesta työpäivinä annettavan muun ruokailun kuin mainitun lain 5 §:ssä säädetyn maksuttoman kouluaterian järjestämiseen säädetään asetuksella.

Voimassa oleva laki

13 §

Kansanopiston henkilökuntaan kuuluvan 2 §:n 1 kohdassa tarkoitetun henkilön oikeudesta eläkkeeseen ja oikeudesta hänen jälkeensä suoritettavaan perhe-eläkkeeseen sekä opistolle palkkaukseen tulevasta valtionavusta vähennettävästä eläkekustannusosuudesta on voimassa, mitä niistä on eräistä valtion varoista suoritettavista eläkkeistä annetussa laissa (382/69) säädetty. Sanotun lain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu kustannusosuusprosentti määräytyy siitä prosenttimäärästä, jonka mukaan opisto tämän lain mukaan itse osallistuu palkkauksesta aiheutuviin kustannuksiin.

14 §

Kouluhallitus myöntää 2 ja 8—10 §:ssä tarkoitettun valtionavun ja opetusministeriö 6 §:ssä tarkoitettun lisävastuksen sekä 11 §:ssä tarkoitettun valtionavun ja lainan.

Ehdotus

13 §

Kansanopiston henkilökuntaan kuuluvan 2 §:n 1 kohdassa tarkoitetun henkilön oikeudesta eläkkeeseen ja oikeudesta hänen jälkeensä suoritettavaan perhe-eläkkeeseen sekä opistolle palkkaukseen tulevasta valtionavusta vähennettävästä eläkekustannusosuudesta on voimassa, mitä niistä on eräistä valtion varoista suoritettavista eläkkeistä annetussa laissa (382/69) säädetty. Sanotun lain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu kustannusosuusprosentti määräytyy siitä prosenttimäärästä, jonka mukaan opisto itse ja 14 a §:ssä tarkoitettussa tapauksessa opiskelijan kotikunta osallistuu palkkauksesta aiheutuviin kustannuksiin.

14 §

Kouluhallitus myöntää 2, 2 a ja 8—10 §:ssä tarkoitettun valtionavun ja opetusministeriö 6 §:ssä tarkoitettun lisävastuksen sekä 11 §:ssä tarkoitettun valtionavun ja lainan.

14 a §

Opiskelijan kotikunta on velvollinen suorittamaan 2 a §:ssä tarkoitettulle yksityisen kansanopiston ylläpitäjälle opiskelijakohtaisen korvauksen, jonka määrän kouluhallitus vahvistaa ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain 6 §:n asteikon ja kuntien kantokykyluokituksen huomioon ottaen. Korvaus määräytyy kansanopiston 2 a §:ssä tarkoitetuista valtionapuun oikeuttavista, opiskelijaa kohden lasketuista käyttökustannuksista. Korvausta määrittäessä otetaan lisäksi huomioon 13 §:ssä tarkoitettu eläkekustannusosuus. Käyttökustannuksista vähennetään ensin kansanopiston tässä tarkoitettuun koulutukseen kohdistuvat valtioavut sekä opiston tästä koulutuksesta johtuvat muut tulot.

Valtionavusta ei tehdä 5 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua vähennystä opiskelijan kotikunnan korvausta laskettaessa.

Opiskelijan kotikunnan tulee suorittaa 1 momentissa tarkoitettuihin korvauksiin ennakkona kouluhallituksen maksamiin ennakkoihin perustuen kaksi erää, joista ensimmäinen on maksettava helmikuussa ja toinen lokakuussa.

14 b §

Opiskelijan kotikunta on velvollinen suorittamaan 2 a §:ssä tarkoitettulle kunnalliselle kansanopistolle maksuosuuden ja siihen ennakon soveltuvien osin samojen perusteiden mukaan

Voimassa oleva laki

15 §
Kouluhallituksen 2—5, 7, 12 ja 13 §:n nojalla tekemään päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen tyytymättömällä opiston ylläpitäjällä on oikeus kirjallisesti vaatia päätökseen oikaisua kouluhallitukselta kolmen kuukauden kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan.

Ehdotus

kuin se suorittaa korvauksen ja siihen ennakon yksityisen ylläpitämälle kansanopistolle.

14 c §
Opiskelijan kotikunnalla tarkoitetaan kuntaa, jossa opiskelijalla on väestökirjalaissa (141/69) tarkoitettu kotipaikka 1 päivänä tammikuuta ja 1 päivänä elokuuta.

15 §
Kouluhallituksen 2, 2 a, 3—5, 7, 12 ja 13 §:n nojalla tekemään päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen tyytymättömällä opiston ylläpitäjällä sekä 14 a ja 14 b §:ssä tarkoitettussa tapauksessa opiskelijan kotikunnalla on oikeus kirjallisesti vaatia päätökseen oikaisua kouluhallitukselta kolmen kuukauden kuluessa tiedon saatuaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1988.

Niissä tämän lain 2 a §:ssä tarkoitetuissa kansanopistoissa, joissa ei lain voimaantuloon mennessä ole valtionapuun oikeuttavana järjestetty tai annettu ammatillisten oppilaitosten oppilaiden opintososiaalisista eduista annetussa laissa tarkoitettuja opintososiaalisia etuja, annetaan tai järjestetään nämä edut siten, että opintomaksut poistetaan ja opiskelijalle maksuton ateria järjestetään 1 päivästä elokuuta 1989.

9.

Laki

urheilupistojen valtionavusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan urheilupistojen valtionavusta 24 päivänä marraskuuta 1978 annetun lain (946/78) 6 § sekä
lisätään lakiin uusi näin kuuluva 2 a sekä 9 a—9 c § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 a §
Liikunnanohjaajakoulutusta järjestävä urheilupisto saa liikunnanohjaajakoulutuksen järjestämisestä aiheutuviin 4 §:ssä lueteltuihin sekä

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tähän koulutukseen liittyvistä opiskelijoille valtioneuvoston päätöksen mukaisesti järjestetyistä ja annetuista opintososiaalisista eduista aiheutuviin käyttökustannuksiin 2 §:ssä säädetystä poiketen valtionapua soveltuvin osin siten kuin ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain (494/83) 6 ja 9 §:ssä säädetään.

Jako 1 momentissa tarkoitetusta ja muusta opiston järjestämästä koulutuksesta aiheutuvien käyttökustannusten kesken tehdään kurssipäivien lukumäärän suhteessa.

6 §.

Urheiluopiston palveluksessa olevan, 4 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun henkilön oikeudesta eläkkeeseen ja oikeudesta hänen jälkeensä suoritettavaan perhe-eläkkeeseen sekä opistolle palkkauksen tulevasta valtionavusta vähennettävästä eläkekustannusosuudesta on voimassa, mitä niistä on eräistä valtion varoista suoritettavista eläkkeistä annetussa laissa (382/69) säädetty. Sanotun lain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu kustannusosuusprosentti määräytyy tällöin niistä prosentimääristä, joiden mukaan opisto tämän lain mukaan itse osallistuu palkkauksesta aiheutuviin kustannuksiin.

6 §

Urheiluopiston palveluksessa olevan, 4 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun henkilön oikeudesta eläkkeeseen ja oikeudesta hänen jälkeensä suoritettavaan perhe-eläkkeeseen sekä opistolle palkkauksen tulevasta valtionavusta vähennettävästä eläkekustannusosuudesta on voimassa, mitä niistä on eräistä valtion varoista suoritettavista eläkkeistä annetussa laissa (382/69) säädetty. Sanotun lain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu kustannusosuusprosentti määräytyy tällöin niistä prosentimääristä, joiden mukaan opisto tämän lain mukaan itse sekä 9 c §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa opiskelijan kotikunta osallistuu palkkauksesta aiheutuviin kustannuksiin.

9 a §

Edellä 2 a §:ssä tarkoitettussa urheiluopistossa järjestetään ja annetaan mainitussa lainkohdassa tarkoitettuun opetukseen osallistuville opiskelijoille opintososiaalisia etuja samojen perusteiden mukaan kuin ammatillisten oppilaitosten oppilaiden opintososiaalisista eduista annetussa laissa (498/83) ja sen nojalla asetuksella säädetään ja valtioneuvoston päätöksellä määrätään. Ammatikasvatushallitukselle säädettyt tehtävät hoitaa kuitenkin kouluhallitus. Urheiluopiston velvollisuudesta työpäivinä annettavan muun ruokailun kuin mainitun lain 5 §:ssä säädetyn maksuttoman kouluaterian järjestämiseen säädetään asetuksella.

9 b §

Opiskelijan kotikunta on velvollinen suorittamaan 2 a §:ssä mainitulle urheiluopistolle opiskelijakohtaisen korvauksen, jonka määrän kouluhallitus vahvistaa ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain 6 §:n asteikon ja kuntien kantokykyluokituksen huomioon ottaen. Maksuosuus määräytyy urheiluopiston 2 a §:ssä

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tarkoitetuista valtionapuun oikeuttavista, opiskelijaa kohden lasketuista käyttökustannuksista. Korvausta määrättäessä otetaan lisäksi huomioon 6 §:ssä tarkoitettu eläkekustannusosuus. Käyttökustannuksista vähennetään ensin urheiluopiston tässä tarkoitettuun koulutukseen kohdistuvat valtionavut ja tästä koulutuksesta johtuvat muut tulot.

Opiskelijan kotikunnan tulee suorittaa 1 momentissa tarkoitettuihin korvauksiin ennakkona kouluhallituksen maksamiin ennakoihin perustuen kaksi erää, joista ensimmäinen on maksettava helmikuussa ja toinen lokakuussa.

9 c §

Opiskelijan kotikunnalla tarkoitetaan kuntaa, jossa opiskelijalla on väestökirjalaisissa (141/69) tarkoitettu kotipaikka 1 päivänä tammikuuta ja 1 päivänä elokuuta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1988.

Tämän lain 9 b §:ää sovelletaan opintomaksujen poistamisen ja maksuttoman aterian osalta 1 päivästä elokuuta 1989.
